

Acta musei Richnoviensis

Sect. natur.

9 (1)

Sulcorebutia hertusii (J. J. Halda et L. Horáček) J. J. Halda et L. Horáček subsp. *hertusii*
— (syn. *S. gerosenilis* Riba et Arandia)

Josef J. Halda et al:

Poznámky k popisům rostlin, uveřejněným v minulých letech jako
„Krátká sdělení“ v Acta Musei Richnoviensis Sect. natur.

Josef J. Halda et al:

Nové popisy a kombinace

**Poznámky k popisům rostlin,
uveřejněným v minulých letech
jako „Krátká sdělení“
v Acta Musei Richnoviensis Sect. natur.**

Notes on the descriptions, published as “Short communications” in Acta Musei Richnoviensis Sect. natur.

Josef J. Halda, Sedloňov 125, 517 82, ČR

Ladislav Fischer, Žerotínova 1299, 50801 Hořice v Podkrkonoší, ČR

Pavel Heřtus, Sibřina, 250 84, ČR

Ladislav Horáček, Písková Lhota 16, Krnsko, 294 31, ČR

Ladislav Hovorka, Vizovická 700 / 11, 198 00, Praha 9, ČR

Jan Chalupa, Polská 14, 120 00, Praha 2, ČR

Jaromír Chvastek, Maryčky Magdonové 235, 738 01, Frýdek - Místek, ČR

Miroslav Malina, Ústecká 382, 18400 Praha 8, Dolní Chabry, ČR

Ivan Milt, Nasobůrky 51, 78321 Chudobín, ČR

Karel Kracík, Štikov - Májová 79, Nová Paka, 509 01, ČR

Petr Kupčák, Palkovice 450, 739 41, ČR

Paolo Panarotto, Via Nanon 2, San Giovanni Ilarione (Verona), Italia

Jaromír Sladkovský, Na Střezině 1111, 500 03, Hradec Králové, ČR

Vladimír Šorma, Všešrdova 2010, 50801 Hořice v Podkrkonoší, ČR

V letech 1996-2001 byla publikována řada prací, zabývajících se novými popisy a kombinacemi kaktusů a jiných sukulentů v Acta Musei Richnoviensis Sect. Natur., většinou formou krátkého sdělení. Tyto popisy zde doplňujeme o nezbytné poznámky a komentáře. Uvádíme zde původní latinské diagnózy, jejich anglické abstrakty, české ekvivalenty popisů a doplňující informace. Pro přehlednost uvádíme popisy abecedně.

ABSTRACT: In 1996-2001 were published many new descriptions as “Short communications” without a discussion about some significant results. The detailed and elaborate investigations were made. Many new descriptions and combinations were made.

KEYWORDS: descriptions, succulents, bulbous plants, ericaceous plants, Mexico, Bolivia, Argentina, s. Africa.

***Astrophytum mirum* J. J. Halda et P. Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):33(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis A. myriostigmae, sed caulis tenuissimis, erectis, ad 1.5m altis et 15mm diametiens; flos parvus, ca 20mm longus.*

POPIS: Blízká *A. myriostigma*, avšak s tenoučkým vzpřímeným stonkem do 1.5m výšky o průměru 15mm; květ droboučký, ca 20mm dlouhý.

Similar to *A. myriostigma*, but differs in having very thin erect stem, which is flagelliform, more or less quadrate, silvery-glaucous, up to 1.5m tall and 15mm across. Flowers around the top, tiny, up to 20mm long, brownish-yellow. Seeds helmiform, tiny, 0.8mm long.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&PP85041903, leg. J.J. Halda et P. Panarotto 19.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Tamaulipas: in vicinitate pagi Montemorelos, in fruticosis siccis, solo calcareo, ad 1200m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, stát Tamaulipas: okolí vesnice Montemorelos, v suchých křovinách na vápenci, v nadmořské výšce 1200 m.

Tento taxon v rámci rodu *Astrophytum* připomíná stejnou „situaci“ mezi echinocereusy - wilcoxie se stejně tenoučkým, často velice dlouhým (až 150cm) stonkem. Drobné květy *A. mirum* spíše připomínají třepenité květy *Echinocactus grusonii*, avšak drobná „přilbovitá“ semena jsou naprosto typická pro astrofyta. Tento druh (podobně jako mnoho jiných) jsme objevili náhodou ve křoví, kam by nás za normální situace nenapadlo „zabrousit“. Pohled na víc jak metrovou „bičovitou myriostigmu“ je vskutku kuriózní. V kultuře je tento taxon v současné době velice vzácný.

An unusual taxon, which belongs to the „*Myriostigma complex*“ with very thin stem. Flowers brownish- yellow are very tiny (ca 20mm long); tiny helmiform seeds, much smaller than other *astrophytum* seeds, ca 0.8mm long.

***Agave victoriae-reginae* subsp. *swobodae* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):71(2000).**

DESCRIPTIO: *a subsp. victoriae - reginae similis, sed manifeste globosa, compacta.*

Ball - like leaf - rosettes are very compact, never „opened,, flowers and seeds larger than a nominate form.

POPIS: Blízká subsp. *victoriae-reginae*, ale s výrazně kulovitě uspořádanými listy.

Kulovité listové růžice jsou velmi kompaktní a nikdy se „nerozevírají“; květy a semena jsou podstatně větší než u nominálního poddruhu.

HOLOTYPUS: PR no. JJH8504315, leg. J. J. Halda 10.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila, in collibus petrosis non procul a vico Parras de la Fuente, solo calcareo, ca 1800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila [okolí obce Parras de la Fuente]; ve štěrbinách vápencových skal v nadmořské výšce ca 1800m.

Tento krásný kompaktní taxon objevil H. Swoboda na stanovišti v roce 1984.

Similar to subsp. *victoriae-reginae*, but with ball-like arranged leaf-rosettes and larger flowers and seeds. Named after the discoverer - Heinz Swoboda.

***Ariocarpus fissuratus* (Engelmann) K. Schumann subsp. *pailanus* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(5):184(1998).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. fissurati, sed plantis minoribus, 60 - 100 mm diametens, flores majoribus, corollae 60 - 70 mm longis, corollae - tubus 20 - 25 mm longus.*

POPIS: Blizký subsp. *fissuratus*, avšak rostlina menší, o průměru 60-100mm; květy větší, 60-70mm dlouhé, trubka 20-25mm dlouhá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH8511324, coll. J. J. Halda 20.11.1985

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrio - orientalis, Coahuila (Sierra de la Paila): in collibus petrosis, solo calcareo prope Saltillo ad 1800 - 2100 m s. m.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severovýchodní: Coahuila (Sierra de la Paila): štěrbině vápencových skal na sever od Saltillo v nadm. výšce 1800-2100 m.

Tento taxon se liší ode všech příbuzných taxonů z komplexu *A. fissuratus* velmi dlouhou okvětní trubkou - až 25mm dlouhou pod rozevřenou miskou okvětí. Stonkem připomíná robustní, jakoby „nafouklý“ subsp. *hintonii*.

Similar to subsp. *fissuratus*, but with much smaller stem up to 100mm across [like a succulent subsp. *hintonii*] and larger flowers [up 70mm across] with 20-25mm long basal tube.

***Ariocarpus kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann subsp. *skarupkeanus* J. J. Halda et L. Horáček nom. nov.**

[syn: *A. kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann var. *elephantidens* Skarupke in Stachelpost 9.44:33-34(1973), nom. inval; *A. kotschoubeyanus* (Lemaire) K.

Schumann subsp. *elephantidens* (Skarupke) J. J. Halda in Acta Mus. Richnov. 5(5):185(1998), nom. inval.].

DESCRIPTIO: *affinis subsp. kotschoubeyanus, sed plantis majoribus, 60-90 mm in diametro; tubercula fissurato-rugosa, ca 15mm longa; areola densilanata; perianthii-tubus ca 3mm longus.*

POPIS: Blízká subsp. *kotschoubeyanus*, avšak větší, o průměru 60-90mm; bradavka vrásčitě rýhovaná, ca 15mm dlouhá; areola hustě vlnatá; okvětní trubka 3mm dlouhá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH 4707, leg. J. J. Halda 15.11.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico centralis: Queretaro (in clivis dumetosostepposis non procul a vico Vista Hermosa; solo schistoso).

Obecně známý *Ariocarpus kotschoubeyanus* subsp. *skarupkeanus* je nejrobustnějším a zároveň nejjižnějším poddruhem komplexu *A. kotschoubeyanus*. Areál výskytu tohoto taxonu zasahuje do oblastí v mexickém státu Queretaro - jeho výskyt je zaznamenán u Mesa de León, Bella Vista, Cadereyta až Boyé. Blízko typové lokality se vyskytuje *Thelocactus hastifer* a *Stenocactus* z komplexu *S. dichroacanthus*. Semenáčky rostou nejrychleji ze všech „*kotschoubeyanů*“.

This plant is known under name *A. kotschoubeyanus* var. *elephantidens*, (which is invalid - the type was not stated); the largest member (and the southernmost one) of the „*kotschoubeyanus*“ - komplex with large densely rugose tubercles and large purplish-pink flowers. In cultivation the most vigorous „*kotschoubeyanus*“

***Ariocarpus kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann subsp. *macdowellii* (Marsh. ex Krainz) J. J. Halda stat. nov. in Acta Musei Richnoviensis 5(5):184(1998).**

[bas: *Ariocarpus kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann var. *macdowellii* (Marsh. ex Krainz) Krainz, Die Kakteen 108b (1957); *Ariocarpus macdowellii* Marshall in Marshall et Bock, Cactaceae 135(1941) nom. nud.; *Roseocactus kotschoubeyanus* (Lem.) Berg. var. *macdowellii* (Marsh.) Backeb., Blatt. Kakt. 1:8 (1949) comb. nud.; *Roseocactus kotschoubeyanus* (Lem.) Berg. var. *macdowellii* (Marsh.) Backeb., Cactaceae 5:3075(1961)].

Nejdrobnější taxon z okruhu *A. kotschoubeyanus*, dlouho známý z kultury.

The tiniest taxon of the „*kotschoubeyanus*“-komplex.

***Ariocarpus kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann subsp. *sladkovskyi* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 5(5):185(1998).**

DESCRIPTIO: 30 - 40 mm in diametro, tubercula glabra, atroviridis, flos tubulosus, corollae tubus 8 - 10 mm longus.

POPIS: stoněk o průměru 30-40mm; bradavka lysá, tmavozelená; květ trubkovitý, trubka 8-10mm dlouhý.

HOLOTYPUS: PR no. JS851133, coll. J. Sladkovský 20.11.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico centralis: San Luis Potosi, in fundo vallis inter pagos San Bartolo et San Francisco.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severovýchodní: San Luis Potosí (sprašové roviny mezi obcemi San Bartolo a San Francisco).

Drobnější taxon z okruhu *A. kotschoubeyanus*, známý z rovin v okolí San Francisco, kde často roste společně s *Lophophora viridescens*. V kultuře je v současnosti poměrně hojně zastoupen pod pracovním názvem „zelený kotschoubeyanus“, kulturní semenáčky jsou charakteristické výrazně široce zploštělými už od průměru 1 cm, nazelenalými, v dospělosti tmavnoucími, bradavkami. Tento poddruh je příbuzensky nejbliže postaven k subsp. *neotulensis* na základě stavby tuberkule a stojí geograficky mezi ssp. *kotschoubeyanus* a subsp. *skarupkeanus*. *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *sladkovskyi* se v přírodě na první pohled mnoho neliší (velikostí stonku) od severnějších zastupců komplexu nominálního *A. kotschoubeyanus*. Teprve důkladná pozorování v kulturních podmínkách, zejména studií stavby tuberkule, květů, semen a vývoje semenáček od juvenilního stádia růstu potvrdila oprávněnost nového taxonu.

Similar to subsp. *neotulensis*, but stem dark green, 30-40mm across, tubercles glabrous, more or less smooth; pink or white flowers tubular, 8-10mm long. Common on plains around San Francisco, where grows together with *Lophophora viridescens*.

***Ariocarpus retusus* Scheidw. subsp. *horacekii* Halda et Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):163(1998).**

DESCRIPTIO: *affinis* subsp. *scapharostroides* sed tubercula subtus profunde bicarinata, organa reproductionis cum varietate typica conformia.

POPIS: blízká subsp. *scapharostroides* avšak s bradavkou naspodu výrazně kýlnatou; reprodukční orgány víceméně shodné s nominálním poddruhem

HOLOTYPUS: PR no. JJH8511035, leg. J. J. Halda 5.11.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, San Luis Potosi (in vicinate pages Matehuala et Palmas), in summo collis, solo calcareo.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, San Luis Potosí (v okolí Matehualy a Palmas) na temenech kopců na vápencích.

Tento taxon je znám a šířen jako 'forma La Luz' a je největším zástupcem komplexu *A. retusus*. Je charakteristický výrazně kýlnatou bradavkou- tento charakteristický znak si zachovávají i semenáčky v kultuře a taktéž většina jedinců má i silně zvrásněný povrch tuberkulí. Roubované semenáčky poprvé zakvétají v kultuře až o průměru rostlin 4 - 5 cm čistě bílými květy jako u ssp. *scapharostroides*. Tento elegantní poddruh je věnován Ladislavu Horáčkovi.

Tato geografická rasa z oblasti jižně od Matehualy, SLP je mezičlánkem mezi *A. retusus* subsp. *retusus* a *A. retusus* subsp. *scapharostroides* (který se vyskytuje převážně u Villa Juarez, SLP). Stavba tuberkule s výrazným kýlem je charakteristickým znakem tohoto taxonu; průměr stonku dosahuje na lokalitách až 40 cm.

Doprovodnou vegetaci tvoří převážně *Ariocarpus fissuratus* ssp. *hintonii*, *Echinocereus pectinatus*, *Echinocactus horizonthalonius* a rozmanitá sukulentní vegetace.

Similar to subsp. scapharostroides, but more robust, with carinate, more or less rugose tubercles. The largest member of the „retusus“- group - stems up 400mm across. Flowers and seeds similar to subsp. retusus.

***Ariocarpus retusus* Scheidw. subsp. *jarmilae* Halda, Horáček et Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):162(1998).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. retusus sed plantis minoribus, ad 70 mm altis et 90 mm latis, tubercula ca 25 mm diametens, espinosa, pars apicalis attenuata, epidermis glauco - cinerea, irregulariter granulata, flores minoribus ad 30 mm longis, perianthii phylla obovata, integerrima, obtusa, atro - armeniaceo - lutea, fructus uniformis, tantum ca 15 mm longus, samen ca 1,2 mm magnum, obovoideum, testa nigra, verrucosa, hillum albicans.*

POPIS: blizký subsp. *retusus*, avšak menší, do 70mm výšky a 90mm šířky, beztrnná bradavka o průměru ca 25mm, vrcholová část zúžená, epidermis sivo-popelavá, nepravidelně zrnitá; květy drobné, do 30mm délky, okvětní lístky obvejčité, celistvé, tupé, tmavo-merunkově žluté; plod soudkovitý, ca 15mm dlouhý; semeno ca 1.2mm dlouhé, obvejčité, testa černá, vráscitá, hilum bělavé.

HOLOTYPUS: PR no JJH8511038, leg. J. J. Halda 3.11.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Nuevo Leon (in vicinate pagi La Ascension ad 2200 m s.m) in declivibus petrosis, solo calcareo.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, Nuevo León (na skalách nad osadou La Ascension 2200 m) na vápencích.

Nejmenší taxon komplexu *A. retusus* s drobnějšími oranžově či meruňkově žlutými květy i drobnějšími semeny. Semenáčky tohoto taxonu neochotně klíčí a i po naroubování jeví velmi pozvolné známky nárůstu, při 4-letém stáří roubovanců se průměr rostlin pohybuje 3-až max. 4 cm a velmi neochotně zakvétají nezvykle meruňkově- oranžovými květy.

The tiniest taxon of the „retusus“- komplex; stem up 90mm across, tubercles glaucous, irregularly granulate. Flowers smaller, apricot-yellow. Very slowly-growing.

***Ariocarpus retusus* Scheidw. subsp. *panarottoi* Halda et Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):163(1998).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. retusus sed corpus simplex, discoideo - globosum, pars eius olivaceo - viridis, 50 - 70 mm longa et 100 - 120 mm lata, pars hypogaea pseudobulbosa, 100 - 220 mm lata et 70 - 100 mm longa, tubercula triangularis, subtus more or less carinata, usque 70 mm longa, basi ca 50 mm lata, epidermis laevis, olivaceo - viridis.*

POPIS: blízký subsp. *retusus*, avšak se stonkem vždy jednoduchým, diskovitě-kulovitým; vrchní část olivově zelená, 50-70mm dlouhá a 100-120mm široká; podzemní část hlízovitě rozšířená,

100(-220) mm široká a 70-100mm vysoká; bradavka trojhranná, naspodu kýlnatá, ca 70mm dlouhá, naspodu ca 50mm

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Tamaulipas (in vicinitate pages Tula et Mama Leon), in summo collis, solo vulcanico ad 1000 - 1500 m supra mare

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Tamaulipas [okolí obcí Tula a Mama Leon] na vrcholech kopců, na skalách v nadmořské výšce 1000-1500m.

Podzemní část tohoto taxonu je asi 3x větší, než část nadzemní, vytvářející velikou

„pseudohlízu“. Velmi atraktivní taxon, spíše vizuálně připomínající kompaktní zástupce rodu *Agave*. Areál výskytu je ve státě Tamaulipas - mezi vesničkami Tula - Los Arierros a Mama León.

Roste ve společnosti *Coryphantha* sp. červený květ (vizuálně připomínající *C. cornifera* - *C. radians*). Formou hlízovitých kořenů je v celém komplexu *A. retusus* velmi vyjímečný, nominátní *A. retusus* má klasický řepovitý kořen, protažený do špičky. V současné době je v kultuře zastoupen velmi sporadicky.

The hypogeous part of this taxon is ca three times larger than the emerging part, creating a large „pseudobulb“. Stem flat, up 120mm across, olive-green, resembling small agaves; tubercles triangular, more or less carinate, with a concave surface. Sporadically cultivated.

***Ariocarpus retusus* Scheidw. subsp. *sladkovskyi* J. J. Halda et P. Kupcak in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):33(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. retusi, sed mamillae gladiatae, purpurascens.*

POPIS: Blízký subsp. *retusus*, avšak s kopinatě zakončenými, vrásčitými bradavkami a menším bílým až purpurově růžovým květem.

Kořen krátce řepovitý, do 40mm průměru; stonek silně oploštělý, s nepravidelně hustě vrásčitými bradavkami se žlábkem uprostřed, často fialově naběhlými; bělorůžový až purpurově růžový květ o průměru do 35mm často s třepenitými okvětními lístky.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS85042613, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 26.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (Sierra de la Paila in vicinitate pagi Castanos), solo calcareo ad 1800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (Sierra de la Paila v okolí obce Castaños) na vápencích v nadmořské výšce ca 1800m.

Nejpočetnější populace jsme nacházeli při silnici Saltillo - Torreon na skalnatých stráních. Tento velmi neobvykle vyhlížející taxon s vrásčitými fialově purpurovými a od útlého mládí korýtkovitými, protaženými, kopinatými bradavkami na první pohled připomíná komplex *A. fissuratus*, květy a semena jsou ale charakteristické pro komplex *A. retusus* a je jeho nejsevernějším zástupcem. V současné době je ve sbírkách poměrně častý pod pracovním označením „*furfuraceus* Sierra de la Paila“.

Similar to subsp. *retusus*, but differs in having tubercles gladiate, more or less rugose, suffused purple or violet. (Resembles *A. fissuratus*). Flowers pinkish to purple, more or less fimbriate.

***Ariocarpus scapharostrus* Bod. var. *swoboda* Halda, Horáček et Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):163(1998).**

DESCRIPTIO: *affinis var. scapharostrus sed tubercula mollis, brevis, epidermis atro-glaucocinerascentia, irregulariter rugosa, flores minoribus, ad 25 mm longis, seminibus minoris.*

POPIS: podobná var. *scapharostrus*, avšak s bradavkami měkkými, krátkými; epidermis tmavě sivo-popelavá, nepravidelně vrásčitá; květy výrazně menší, do 25mm dlouhé; semena menší.

HOLOTYPUS: PR no. HS85110608; leg. Heinz Swoboda 6.11.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Nuevo León (ca 40 km ad septentriones versus Rayones), in clivis schistosis ad orientem versus secundum flumen.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (ca 40km na sever od Rayones směr Santa Rosa), ve štěrbinách silně erodovaných břidlic či opuk na kopcích nad druhým potokem.

V kulturních podmínkách je tento taxon v poslední době známý jako „měkký *A. scapharostrus*“ a je pojmenován po svém prvotním nálezci panu Hainzi Swobodovi

Similar to var. *scapharostrus*, but differs in being smaller, with glaucous-cinerascent soft tubercles and much smaller flowers and seeds.

***Ariocarpus x drabii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):33(2000).**

[*A. retusus* Scheidweiler x *A. kotschoubeyanus* (Lemaire) K. Schumann].

DESCRIPTIO: *Planta inter parentes intermedia, habitu A. retusi similis, sed minoribus, floribus roseis.*

POPIS: Rostlina intermediární mezi rodiči, stonkem více podobná malému *A. retusus*, růžové květy jsou bližší druhému z rodičů.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8510013, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 13.9.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Nuevo León (Doctor Arroyo, in vicinitate pagi Ejido Soledad, in declivibus petrosis, solo calcareo), ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (Doctor Arroyo, na oblých vápencových svazích v okolí obce Ejido Soledad), v nadmořské výšce ca 1500m.

Jedná se o typicky intermediární hybrid s víceméně vrásčitými bradavkami, spojující znaky obou rodičů. V přírodě pravděpodobně velmi vzácný - našli jsme pouze 3 rostliny, z nichž dvě jsou v kultuře a zde je nazýváme cv. 'Judita' pro potěšení manželky Igora Drába.

Typical intermediant; stem similar to miniature *A. retusus*, flowers and seeds similar to *A. kotschoubeyanus*. Named after Igor Dráb.

***Begonia jarmilae* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):71(2000).**

DESCRIPTIO: *a B. hydrocotylifoliae Otto ex W. J. Hooker similis sed minora, crassa, paucifolia, uniflora (rarius 2 - 3 - flora), pterocalyx, magniflora, semina majoribus, nitens.*

Taproot more or less bulbosus, ca 20 mm across, leaves umbrella - like, succulent, ca 40 - 60 mm long, flower peduncles ca 100 mm tall, with mostly single flower (rarely 2 - 3), calyx with large wings, corolla pink to purplish - rose ca 60 mm across, seeds ca 0, 2 mm long, brownish - yellow.

POPIS: podobná blízké *B. hydrocotylifolia* Otto ex W. J. Hooker, avšak mnohem menší, vysoce sukulentní, chudolistá, jednokvětá (vzácně 2-3-květá), s křídlatým kalichem (i plodem) a velkými květy; semena mnohem větší, lesklá.

Podzemní hlíza o průměru až 80mm; listy „deštníkovité“, sukulentní, o průměru 40-60mm; květní stvol ca 100mm dlouhý, většinou jednokvětý (vzácně se 2-3 květy); kalich dlouze křídlatý; koruna růžová až purpurově růžová, o průměru ca 60mm; semena ca 0.2mm dlouhá, hnědožlutá, lesklá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH8504314, leg. J. J. Halda 8.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon, Galeana (in vicinitate pagi Rayones), in declivibus gypsosis umbrosis, ad 1200 supra mare.

Taxon growing on vertical gypsum - cliffs together with *Aztekium ritteri*, *Selaginella* sp. etc.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: severní Mexiko: Nuevo León, Galeana (okolí vsi Rayones) na téměř vertikálních stinných sádrovcových stěnách v nadmořské výšce ca 1200m, společně s *Aztekium ritteri*, několika druhy selaginel a jiných drobných kapradin, tradeskancií a mnoha dalšími druhy.

Tento taxon byl po dlouhou dobu považován za „*Peperomia* sp.“, protože zřejmě autoři neviděli květy či plody a v nekvetoucím stavu skutečně mnohem víc připomíná listy sukulentních peperomií. V kultuře se projevil jako dostatečně odolný a jakmile semenáč vytvoří hlízkou, je i dostatečně obrněn proti přeschnutí. Semena jsou velmi drobná a malé semenáčky při přeschnutí snadno zahynou. Rozhodně jde o velmi atraktivní rostlinu, která obohatí sbírky mexických sukulentů.

Unusual, very succulent taxon, resembling peperomias, with umbrella-like leaves and large rose flowers. Seeds very tiny, brownish-yellow. Common on gypsum-slopes around Rayones together with *Aztekium ritteri* and many others plants. Rarely cultivated.

***Conophytum jarmilae* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):164(1998).**

[syn. *C. danielii* Pavelka in *Kaktusy* (Praha) 35 (Special 1):30 (1999), nom. inval. Art. 37.3].

DESCRIPTIO: *Corpora nana, costata, glabra, firma, epidermide glauco vel pallide - purpurascencia, floribus mediis, petalis roseis aut purpureis raro lacteis, capsula 4 - 7 - locularia, lignosa.*

Plants stemless, densely caespitose, sheath papery, bodies wedget, up to 15 mm across, firm, leaf - apex keeled, epidermis glabrous, glaucous more or less suffused purple at the top, flowers pink, purple, rarely creamy - white, 10 - 17 mm across, capsule 4 - 7 - locular, woody, brownish.

POPIS: Listový pár malý, s žebrem, lysý, tuhý, epidermis sivá nebo bledě-purpurová na kýlu; květy růžové či purpurové, vzácně bílé; tobolka 4-7-chlopňová, dřevnatá. Bezlodyžná, hustě trsovitá; pochvy papírovité, listové páry kýlnaté, do 15mm průměru, tuhé; vrchol listu kýlnatý; epidermis lysá, sivá, víceméně purpurově naběhlá na kýlu; květy růžové, purpurové, vzácně bílé, o průměru 10-17 mm; tobolka 4-7-chlopňová, dřevnatá, hnědavá.

HOLOTYPUS: Herbarium Halda no. 97080159, nyní PR no. 4715; leg. J. J. Halda 18.3.1997.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Africa australis: Provincia Capensis (Namaqualand: Daakus farm), mons vulcanicus solitarius purpuraceus, in fissuris rupium, ad meridiem versus, ad 300 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Afrika Jižní: Province Kapská (Namaqualand: Daakus farm); na ojedinelém vulkanickém purpurově zbarveném kopci, ve štěrbinách exponovaných převážně k jihu, ca 300 m nad mořem.

Occuring in the NW Cape (Namaqualand), growing only on a single ornamentally purple volcanic hill, which is easy visible. Plants, always growing in narrow crevices, create small densely branched cushions.

Nachází se v severozápadním Kapsku (Namaqualand), kde roste pouze na jediném nápadně purpurovém vulkanickém kopci, který je snadno z dálky viditelný. Rostliny vždy rostou v úzkých štěrbinách a vytvářejí malé hustě větvené bochánky. Tento velice ozdobný druh ze sekce *Minuscula*, *C. marginatum* Lavis, roste na pozemcích pana Nieuwoudta nedaleko Platbakkies, na pozemku zvaném „Daakus farm“ (informace od domorodého zaměstnance). Přestože roste na velice speciální hornině (silně erodovaná rozsypavá vyvřelina připomínající sopečný tuf), v kultuře se spokojí se „standardními“ podmínkami a snadno se množí jak řízký, tak semeny.

***Conophytum tomasii* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(5):184(1998).**

[syn. *C. hanae* Pavelka in *Kaktusy* (Praha) 35 (Special 1): 29 (1999), nom. inval. Art. 37.3].

DESCRIPTIO: *Species in editione prima operis nostri depicta C. blandum* L. *Bolus* et *C. regale* Lavis proxima, sed *glabrifolia*, *afenestrata*, *stenofissurata*, *acuta*, *roseiflora* vel *violaciflora*.

Dense caespitose, with very short internodes. Leaves in pairs, glabrous, vivid - or dark green, more or less punctate, sometimes with reddish tips, 10 - 25 x 10 - 20 x 10 - 15 mm, trigonous, acute. Sheaths brownish, papyraceous, later caducous. Flowers 15 - 25 mm across, bright rose or pale violet with whitish centre. Capsule brownish, flat, 5 - lobed, ca 5 mm across.

POPIS: Druh na první pohled blízký *C. blandum* L. Bolus a *C. regale* Lavis, avšak s lysými listy, bez okének, s úzkou štěrbinou, zašpičatělým vrcholem, růžově či fialově kvetoucí.

Hustě trsovitá, s velmi krátkými internodii; listy v párech lysé, sivé nebo tmavozelené, vícemeně tečkované, s vícemeně červenavými špičkami, 10-25 x 10 - 20 x 10 - 15 mm, trojhranné, špičaté; pochvy hnědavé, papírovité, později odpadávající. Květy o průměru 15 - 25 mm jsou svítivě růžové nebo světlefialové s bílým středem; tobolka hnědavá, plochá, 5- chlopněvá, o průměru ca 5 mm.

HOLOTYPUS: Herbarium Halda no.97080130, nyní PR no. 4716; leg J. J. Halda 10.3.1997.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Republica Austro - Africana, Provincia Capensis: Namaqualand (Montes Khamiesberg prope Sterkstroom), solo granitico.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Jihoafrická Republika: Kapská Provincie, Namaqualand (Mts. Khamiesberg, nad farmou Sterkstroom), na granitových skalách.

Similar to *C. blandum* and *C. regale*, but glabrous, with narrow fissure, leaves acute; attractive rose or violet flowers with white centre up 25mm across. Rarely cultivated.

***Coryphantha panarottoi* J. J. Halda & L. Horáček in Acta Musei Richnoviensis 6(3):235(1999).**

DESCRIPTIO: Species in editione prima operis nostri depicta, *C. radians* et *C. palmeri* proxima, sed eglandulosa, caespitosa, spinae laterales ca 20.

Stems with napiform roots, caespitose (up to 0,3-0,4 m with up to 60 „heads“), each stem ca 100 mm tall and 80 mm broad, tubercles conical with ovoidal basis, 10 mm wide at the basis and 8 mm thick, areoles oval, felty, about 2-3 mm across, spines: radial ones about 20, of which ca 17 are 12-14 mm long, irregularly turned sideways and downwards, the other 3 slightly longer, turned upwards, spines are yellow - coloured, dark (nearly black) tipped. (Seldom, on some plants, there is on some areoles a central spine, which is short (ca 5 mm long) and hooked, brown - colored). Deep - bright yellow flowers are 60-70 mm across and rise from the apex in summer. The fruit is green, about 15 mm wide and 30 mm long and appears the following spring. Seeds blackish, ca 1 mm long.

POPIS: připomíná *C. radians* a *C. palmeri*, ale bez žlázek, trsnatá, s ca 20 okrajovými trny.

Kořen řepovitý; nadzemní část trsovitá (do průměru 0,4 m a do 60 „hlav“), každý stonek ca 100mm vysoký a 80mm široký; bradavky kónické ca 8mm tlusté, s vejčitou bází 10mm širokou; areoly oválné, plstnaté, o průměru ca 2-3mm; trny

žlutavé s černou špičkou, okrajových trnů asi 20, z nich ca 17 je asi 12-14mm dlouhých, nepravidelně zahnutých na stranu a zpět dolů, zbylé 3 poněkud delší, vzpřímené; středový trn chybí nebo jeden ca 5mm dlouhý, hnědý, hákovitě zakončený.

Tmavě svítivě žluté květy o průměru 60-70mm vyrůstají v létě ze středu. Plod zelený, ca 15mm široký a 30mm dlouhý, vytrvávající do příštího jara. Semena černavá, ca 1mm dlouhá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH85080433, leg. J. J. Halda 4.8.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (in vicinitate pages Aramberri, Zaragoza et Marmolejos), in summo collis, solo schistoso ad 1600 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (v okolí obcí Aramberri, Zaragoza a Marmolejos), na temenech kopců v opukách a vápencích v nadmořské výšce ca 1600 m.

Associated plants: *Agave lechuguilla*, *Hechtia* sp., *Larrea tridentata*, *Ariocarpus confusus*, *Thelocactus conothelos* ssp. *argenteus*, *Th. buecki* and etc.

Doprovodná vegetace: *Agave lechuguilla*, *Hechtia* sp., *Larrea tridentata*, *Ariocarpus confusus*, *Thelocactus conothelos* ssp. *aurantiacus*, *Th. buecki* aj..

This taxon, which does not produce the nectar - glands, grows also on chalky slopes however remaining smaller and mostly single (not caespitose).

Tento taxon, který nevytváří nektarové žlázy, roste rovněž ve stěrbinách vápencových skal, kde je samozřejmě drobnější a většinou jednotlivý, nednožující.

***Coryphantha werdermanni* Boedeker subsp. *unguispina* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):34(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis* subsp. *werdermanni*, sed ca 400 mm alta et 150 - 200 mm in diametro, *albispina*, *uncinata*.

POPIS: Blízká subsp. *werdermannii*, avšak ca 400 mm vysoká, o průměru 150 - 200 mm, bělotrnná, s hnědočernými středními hákovitými trny.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS85041806, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 18.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (in vicinitate pagi El Hundido, in colle Gabino Vasquez), solo calcareo, ad 1000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (mezi El Hundido a Gabino Vasquez), na vápencových kopcích v nadmořské výšce ca 1000m.

Tento robustní taxon je **charakteristický tvorbou výrazných, středních hákovitě zahnutých trnů už během juvenilního stádia (znak ověřený v kultuře) a větším květem, čímž se liší od nominálního poddruhu z okolí Cuatrocieneegas, Coahuila, který má také podstatně menší stonk a tmavé středové trny tvoří až v dospělosti.** Nominální *Coryphantha werdermanni* subsp. *werdermanni*, vyskytující se v okolí Cuatrocieneegas, Coahuila je v přírodě mnohem vzácnější, s miniaturním stonkem (oproti *C. werdermanni* ssp. *unguispina*).

Při pěstování rostlin komplexu *C. werdermanni* je nutné vyvarovat se od výsevu použití rašeliny či jiné humózní směsi. Tyto velmi rostliny výborně prospívají ve sprašovitých substrátech s občasným přihnojením umělými hnojivy. Pro tento taxon je také velmi vhodné roubování, doporučujeme použití podnoží *Echinocactus grusonii* a *Trichocereus pasacana*.

Similar to subsp. *werdermannii*, but robust (up 400mm tall and 200mm across), with white radial spines and dark, hooked central spines (from the juvenile stage), with much bigger flowers. On limestones between El Hundido and Gabino Vasquez.

***Echinocactus horizontalonius* Lemaire subsp. *jarmilae* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):34(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. horizontalonii, sed plantis minoribus, discoideo - adpressis, ad 100 mm latis et 25 mm altis, flos et semen minores.*

POPIS: Blízká subsp. *horizontalonius*, avšak s menším (ca 25mm dlouhým a do 100mm širokým), zploštěle diskovitým šedozeleným stonkem; květy a semena asi polovičních rozměrů, než u nominálního poddruhu.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH85041288, leg. J. J. Halda et L. Horáček 12.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Tamaulipas (haud procul ab urbe Tula), in pascuo sicco ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severovýchodní: Tamaulipas (okolí města Tula), na plochých suchých pastvinách v nadmořské výšce ca 1500 m.

Tento taxon je dostatečně známý ze skládky a autoservisu přímo u městečka Tuly, kde roste společně s *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *neotulensis*. Tato lokalita je v současné době blízká zániku, ale na zbytku zatím nedotčené populace můžeme pozorovat stovky plochých dospělých zástupců popisovaného taxonu, které kvetou už o průměru stonku 3cm světle růžovými květy s velmi třepenitými okvětními listky. Dospělé rostliny v kultuře rostou bez potíží na vlastních kořenech.

Similar to subsp. *horizontalonius*, but stem much smaller, discoid, up 100mm across and 25mm tall; flowers and seeds much smaller. Known from the dump near Tula (Tam.), where grows together with *Ariocarpus kotschoubeyanus* subsp. *neotulensis*. Common in cultivation.

***Echinocactus mexicanus* (Glass et Fitz Maurice) J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):72(2000).**

[bas: *Geohintonia mexicana* Glass et Fitz Maurice, *Cact. Succ. Mex.* 37:17(1992)].

Po pečlivém komplexním studiu generativních znaků (stavba květu, semen a stonku) tohoto taxonu na přírodních stanovištích, ale i v kulturních podmínkách jsme dospěli k přesvědčení, že se jedná o **typického zástupce rodu *Echinocactus***.

This taxon is morphologically a typical member of the genus *Echinocactus*.

***Echinocereus knippelianus* Liebner subsp. *kaplanii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):34(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. knippelianus et subsp. kruegeri, sed plantis minoribus, floribus brunneo - albifloris.*

POPIS: Blízká subsp. *knippelianus* a subsp. *kruegeri*, avšak s drobným stonkem a menšími hnědobílými či hnědorůžovými květy, které se vyvíjejí zásadně ze starších postranních areol

(podobně jako u komplexu *E. pulchellus*).

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504132, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 13.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (Galeana: in pratis montanis in vicinitate pagi San Juan del Mimbres ad 2000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (Galeana: okolí obce San Juan del Mimbres), na horských loukách v nadmořské výšce ca 2000 m.

Zatímco nominátní *E. knippelianus* subsp. *knippelianus* se vyskytuje v okolí Saltillo (Coahuila) a subsp. *kruegeri* u La Ascension, Nuevo León, areál subsp. *kaplani* spolu s odlišujícími výše uvedenými znaky svědčí o tom, že se jedná o dobře diferencovanou geografickou rasu, jejíž další lokalita (zřejmě přechodová forma mezi nominátním *E. knippelianus* ssp. *knippelianus* a *E. knippelianus* ssp. *kaplani*) byla nedávno objevena v canyon La Viga, Coahuila. Tento taxon je také občas prezentován v literatuře jako *E. knippelianus* v. *schatzlei*, který ale nikdy nebyl platně publikován.

Tento taxon nese jméno Miloše Kaplana, botanika a znalce mexické flóry.

Similar to subsp. *knippelianus* and subsp. *kruegeri*, but much smaller, with brownish-white flowers, which develop on side, from the older areoles.

***Echinocereus pulchellus* K. Schum. subsp. *sladkovskyi* J. J. Halda et P. Kupčák in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):34(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. pulchellus, sed plantis parvis, atroviolaceifloris.*

POPIS: Blizký subsp. *pulchellus*, avšak s drobným stonkem a tmavofialovým květem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS850418033, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 18.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico centralis: Hidalgo (in declivibus vallis Barranca del Tolantongo) solo calcareo, ad 1800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko centralní: Hidalgo (Barranca del Tolantongo) na vápencových stráních v nadmořské výšce ca 1800 m.

Tento taxon se vyskytuje v rovinách nad Barranca del Tolantongo a je snadno k vidění například podél silnice směrem k Ixmiquipanu. V kultuře je také znám jako „*E. aguirieanus*“ a je charakteristický tmavofialovým dlouhým květem.

Similar to subsp. *pulchellus*, but differs in having tiny stem and dark violet flowers.

***Echinomastus mariposensis* Hester subsp. *fischerii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):35(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. mariposensi, sed plantis majoribus, ad 400 mm altis, columnaris, multicostatis.*

POPIS: Blizký subsp. *mariposensis*, avšak s mnohem větším sloupovitým mnohožebřerným stonkem (do 400 mm výšky).

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504133, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 25.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (Sierra de la Paila), in declivibus petrosis, solo calcareo, ad 1800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (Sierra de la Paila); ve stěrbinách vápencových skal v nadmořské výšce ca 1800m.

Tento taxon ze Sierra de la Paila patří mezi nejrobustnější zástupce okruhu *E. mariposensis* a variabilitou i stavbou květu se blíží až k okruhu *E. warnockii*. Charakteristickým znakem tohoto taxonu je tvorba výrazně zvlňených žebor už v útlém mládí a podstatně rychlejším vzrůstem semenáček stejného věku ve srovnání s nominátním poddruhem v kulturních podmínkách, na rozdíl od *E. mariposensis* subsp. *mariposensis* od Cuatrociénegas, Coahuila. Komerčně uváděn též jako *Echinomastus mariposensis* „*stenocactoides*“. Nazván po Ladislavu Fischerovi.

Similar to subsp. *mariposensis*, but differs in being much bigger (up 400mm tall), columnar, multiribbed. One of the most robust forms of the „mariposensis“ - komplex, closest to *E. warnockii*. Named after Ladislav Fischer.

***Epithelantha petri* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):72(2000).**

DESCRIPTIO: species in editione prima operis nostri depicta, *E. micromeris* proxima, sed flores luteis siphonanthi, caulis cylindricus et spinae luteo - brunneae differt.

Taproot thin, ca 50 mm long, stem cylindrical, up to 80 mm tall, spines yellowish - brown, shortly acicular; flowers yellow, with long tube and small opening; seeds slightly larger than those of *E. micromeris*.

POPIS: Rostlina připomínající *E. micromeris*, avšak s válcovitým stonkem se žlutohnědými trny a především se žlutými, úzce trubkovitými květy.

Kořen kulový, tenký, ca 50mm dlouhý; stonek válcovitý, do 80mm výšky; trny žluto-hnědé, krátce šídlovité; žluté květy dlouze trubkovité s krátkým nálevkovitým ústím; semena větší než u *E. micromeris*.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH850513, leg. J. J. Halda et L. Horáček 13.5.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (Cerro Bola) in declivibus petrosis, solo calcareo ad 1700 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (okolí Cerro Bola); ve štěrbinách vápencových skal v nadmořské výšce ca 1700 m.

Tento nový zástupce rodu *Epithelantha* je výrazně odlišný od komplexu *E. micromeris* (včetně *E. micromeris* v. *gregii*) stavbou i barvou květu, která je unikátní v tomto rodu a charakterem výskytu na nalezišti je odlišná od komplexu *E. micromeris* var. *gregii*. Je cizosprašná, podobně jako *E. unguispina*. Na první pohled se jeví jako netypická *E. micromeris*, ale srovnáním komplexu generativních znaků u kulturních semenáčů jsme nenalezli obdobu se žádným známým zástupcem rodu *Epithelantha*.

This unusual taxon is dedicated to Petr Kupčák.

Tento taxon je věnován odborníkovi na sukulentní rostliny Petru Kupčákovi.

***Escobaria strobiliformis* (Poselger) Scheer ex Boedeker subsp. *sisperai* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):35(2000).**

DESCRIPTIO: affinis subsp. *strobiliformi*, sed parva, columnaria, brunnispinga, floribus parvis pallide bruneirosea.

POPIS: Blízká subsp. *strobiliformis*, avšak s drobným sloupkovitým stonkem a hnědými či rezavými trny; květy drobné, bledě hnědorůžové.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS85040073, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 7.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon, via bitumine constrata inter Monterrey et Tampico, non procul a via publica prope compitum Marin, ad ca 600 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León, asfaltová silnice Monterrey - Tampico, poblíž odbočky na Marín, kamenité svahy v nadmořské výšce ca 600 m.

Tato eskobárie je charakteristická drobným, tmavě otrněným sloupkovitým, později výrazně trsovitým stonkem, spíše vizuálně připomínající *M. prolifera* a k nominátnímu poddruhu je příbuzná stavbou semen a světle růžovo - hnědého květu, ale s delšími kopinatými okvětními lístky.

Tento taxon je věnován příteli Šišperovi.

Similar to subsp. *strobiliformis*, but with tiny, columnar stem, brownish spination and tiny brownish-pink flowers. Named after Mr. Šišpera, a known grower.

***Escobaria zilziana* (Boedecker) Backeb. subsp. *fricii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):35(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. zilzianae, sed plantis majoribus, atrispinis, spinae 50 - 60 mm longae, aciculares, horridae.*

POPIS: Blízká subsp. *zilziana*, avšak s mnohem větším stonkem; trny tmavohnědé, 50 - 60 mm dlouhé, šídlovité, ježaté.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504013520, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 13.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (Sierra de la Paila, in vicinitate pagi Castanos), in declivibus petrosis, solo calcareo ad 2000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (Sierra de la Paila, poblíž vesnice Castanos), štěrbiny vápencových skal v nadmořské výšce ca 2000 m.

Tento taxon charakterizuje oproti nominátnímu poddruhu poměrně robustní stonek, hruběji otrněný, střední tmavé trny dosahují až 60 mm délky, okrajové trny světlejší, ca 30 - 40 mm dlouhé. Tento taxon v kultuře vykvétá již v období počátkem března, květy jsou světle růžové se slabým purpurovým proužkem uprostřed, delšími kopinatými okvětními lístky a velmi dlouhou bliznou. Vytváří i po samoopylení velmi dlouze protáhlé plody purpurové barvy. Semena jsou velká, ca 1 - 1,5 mm s černou testou a výrazným hilem. Optimálně klíčí po 1 - 2 letech po

sklizni a klíčenci jsou již v prvních dnech velmi robustní. V další kultivaci nečiní zvláštních potíží, ale pravidlem u těchto eskobárií je použití sprašových substrátů s přidavkem malého procenta přírodního vápence bez humózních příměsí.

Tento taxon je pojmenován po A. V. Fričovi

Similar to subsp. *zilziana*, but stem much bigger, with dark spination; spines 50-60mm long, aciculate, horrid. Flowers pale pink with dark purple stripes. Named after A. V. Frič.

***Gymnocalycium lukasikii* J. J. Halda et P. Kupčák in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):72(2000).**

DESCRIPTIO: *species a G. bruchii proxima a qua flores autem majores ad 40 mm diametens ostendit, colore albi - roseo. Solitaria, humilis, compressa, 35 - 60 mm diam., costae obtusae, plerumque paulum crenatae, areolae oblongae, spinae irregulariter arachnoideae, flores ca 60 mm longi, semina parva, atra, tuberculosa.*

Taproot thin, ca 40 mm long and 5 mm across, stem single, flat, grayish - green, 35 - 60 mm across, ribs obtuse, more or less crenate, areoles oblong, spines irregularly spider - like, flowers slim, ca 60 mm long, seeds tiny, dark, tuberculate; Ovatise mineum.

POPIS: Stonkem poněkud jemně připomíná *G. gibbosum*, avšak s květy dlouhými, o průměru ca 40mm, bílé či růžové barvy. Stonek jednotlivý, nizoučký, stlačený, o průměru 35-60mm; žebra tupá, většinou zvlněná; areola protáhlá; trny nepravidelně pavoukovité; květy ca 60mm dlouhé; semena drobná, tmavá, bradavičnatá. Kulový kořen tenký, ca 40mm dlouhý a 5mm tlustý; stonek jednotlivý, plochý, šedo zelený, o průměru 35-60mm; žebra tupá, vícemeně zvlněná; areoly protáhlé, trny nepravidelně pavoukovité; květy štíhlé, ca 60mm dlouhé; **subgenus *Gymnocalycium* (*Ovatise mineum*).**

HOLOTYPUS: PR no. JPR 100/237, leg. J. Procházka 24.11.1992.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Argentina australis: (San Luis), Sierra del Morro, in declivibus petrosis in clivis abruptis schistosis ad 900 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Argentina jižní: (San Luis), Sierra del Morro; ve stěrbinách břidlicových skal v nadmořské výšce ca 900 m.

Tento drobný, zvláštní taxon, vzdáleně stavbou květu připomínající komplex *G. kieslingii* Ferrari (subg. *Gymnocalycium* /*Ovatise mineum*) se typem květu výrazně liší od všech známých zástupců této sekce a je mylně řazen do komplexu *G. berchtii* (krátký, široký květ) - eventuálně *G. poeschlii* (dvojdomé květenství) a dokonce omylem zaměňován s *G. papschii* (to je nejbližší příbuzné stonkem ke *G. bruchii*, avšak má jinou stavbu květu). Optimální klíčivost semen tohoto taxonu nastává až zhruba dva roky po sklizni. Toto nové *Gymnocalycium* jsme věnovali známému ostravskému znalci rodu *Gymnocalycium* panu Emilu Lukašikovi k osmdesátinám.

Very unusual taxon with prominently slim white - pink flowers is dedicated to Mr. Emil Lukasik from Ostrava.

***Gymnocalycium x pazoutianum* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):164(1998).**

[*G. denudatum* (Link. & O.) Pfeiff. („německý typ“) x *G. baldianum* (Speg.) Speg.].

DESCRIPTIO: *Planta inter parentes intermedia, habitu G. denudatum similis, sed floribus purpureis.*

POPIS: Rostlina intermediární mezi rodiči, stonek podobný *G. denudatum*, avšak s velkým purpurovým květem.

HOLOTYPUS: Herbarium Halda no. 9806003; leg. J. J. Halda 3.6.1998.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bohemia septentrio-orientalis: Sedlonov [Hortus Haldianus].

This widely cultivated plant is known for long time as a „red blooming *G. denudatum* 'Jan Šuba'“, raised and described by ing. F. Pažout.

Tato běžně pěstovaná, samosprašná rostlina je mnoho let známa jako „červeně kvetoucí *G. denudatum* cv. 'Jan Šuba'“, vypěstovaná a popsána ing. F. Pažoutem.

***G. x pazoutianum* cv. 'Stanislav Buzek'**

je výsledek reverzního křížení, provedeného přítelem Stanislavem Buzkem z Fryčovic u Frýdku Místku, kdy jako mateřský rodič bylo užito *G. baldianum*. Tento kultivar je charakteristický velkým oranžově červeným květem s dlouhou květní trubicí.

The reverse cross, where *G. baldianum* was used as a female parent. Flowers large, orange red with a long tube. Named after the author - Stanislav Buzek.

***Lophophora viridescens* (J. J. Halda) J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 4(2):71(1997).**

[bas: *L. diffusa* (Croizat) Bravo subsp. *viridescens* J. J. Halda in *Cactaceae etc.* 97(2):61(1997); *L. diffusa* (Croizat) Bravo var. *koehresii* Říha in *Kaktusy* 32(3):70(1996); *L. williamsii* (Lemaire ex Salm-Dyck) Coulter var. *koehresii* (Říha) Grym in *Rod. Lophophora* p.55(1997)].

Po komplexní úvaze při vyhodnocování generativních znaků tohoto taxonu z okolí osady Las Tablas (vesnic San Francisco, San Bartolo, La Morita), SLP jsem se rozhodl pro statut druhu a to pro rozdílnou stavbu květu a plodu, tak pro

naprosto odlišnou kutikulu semen, jak již bylo uvedeno v *Cactaceae etc.* 97 (2): 61 (1997). Dále byla provedena chemická analýza rostlin (Roman Štarha, Ph. D.), která jednoznačně prokázala výraznou odlišnost od komplexu *L. diffusa* ssp. *diffusa*.

Tento taxon byl už v 80. letech pěstován a šířen p. Marcelem Boumou pod názvem „zelená *Lophophora diffusa* sp. Rio Verde“.

Pěstování nečiní zvláštní potíže; na nalezištích se vyskytuje v zasolených náplavových půdách spolu s *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *sladkovskyi*, *Coryphantha maiztablasensis*, *Turbincarpus lophophoroides* aj.

An unusual taxon with greenish stem, long, brownish tubular flowers, short yellow fruit and smooth, very atypical seeds, known as „green *L. diffusa* sp. Rio Verde“; chemical structure different from the „diffusa“ -complex.

***Lophophora williamsii* (Lemaire ex Salm-Dyck) Coulter subsp. *grymii* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):36(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis* subsp. *williamsii*, sed plantis minoribus ašteriformis, floribus majoribus brunneilacteis.

POPIS: Blízká subsp. *williamsii*, avšak se stonkem drobnějším, hvězdicovitým, často trsovitým; květy větší, hnědobílé, dlouze cípaté.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504182, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 18.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosí: (in vicinitate Entronque Huizache), prato sicco, solo calcareo, ad ca 1000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: San Luis Potosí (okolí Entronque Huizache); hlinité křovinaté pláně na vápencích v nadmořské výšce ca 1000m.

Tento taxon je dostatečně dlouho znám z kultury jako „*Lophophora* z Huizache“ a je zmiňován řadou autorů (např. Anderson, Bravo, Glass).

Je pojmenována po českém autoru monografie Rodu *Lophophora* panu Rudolfu Grymovi.

Velmi charakteristickým znakem tohoto poddruhu je také hvězdicovitý (hranatý) charakter stonku a často tvoří mnohohlavé trsy.

Similar to subsp. *williamsii*, but with stem much smaller, star-like; flowers larger, brownish-white, with long lobes. Named after R. Grym.

***Mammillaria kupcakii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):36(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis M. lasiacantha, sed floris majoribus, 15 - 20 mm longis, brunneo - albis.*

POPIS: Blízká *M. lasiacantha*, avšak s velkými (15-20mm dlouhými) hnědobílými květy.

Kořen krátce úzce řepovitý; stonek zploštěle kulovitý, o průměru do 50mm a výšce do 30mm; areoly nízké, ca 2mm v průměru, krátce štětinatě vlnaté; otrnění štětinatě pavoukovité; květy mléčně či krémově bílé, zvenčí víceméně hnědě pruhované, krátce trubkovité, v horní části soudkovité, s úzce kopinatými okvětními lístky; plod krátce válcovitý, červený, ca 20mm dlouhý.

HOLOTYPUS: PR no. J.J.H.&J.J.S.850422, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 19.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila (Ciudad Acuña), in declivibus

petrosis, solo calcareo, ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila (Ciudad Acuña); vápencové skály v nadmořské výšce ca 1500 m.

Tento taxon byl objeven už přítelem H. Swobodou, který nás svého času upozornil na podivné, „velkokvěté robustní lasiacanthy“ v okolí Ciudad Acuña, ale nevěnoval jim patřičnou pozornost. Dnes už je zcela zřejmé, že už tehdy cíleně procházel tyto lokality za účelem nalezení dnes známé *Mammillaria luethyi*, kterou znal tehdy pouze z fotografie v Backebergově Die Cactaceae.

Tento krásný druh věnujeme příteli Mirkovi Kupčákovi.

Similar to *M. lasiacantha*, but differs in having large (15-25mm long) brownish-white flowers. The discoverer - Heinz Swoboda found this one searching for *M. luethyi* near Ciudad Acuña. Named after Mr. Kupčák senior.

***Mammillaria odehnalii* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):36(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis M. glassii et M. prolifera, sed flavobrunneiflora.*

POPIS: Blízká *M. glassii* a *M. prolifera*, ale se žlutohnědými květy.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504888, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 8.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (Galeana: in rupibus humectis non procul a vico San Juan del Mimbres, solo calcareo) ad 1400 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (Galeana: okolí San Juan del Mimbres; vlhké vápencové skály), v nadmořské výšce ca 1400 m.

Tento taxon je stonkem nejbliže okruhu *M. prolifera*, který se vyskytuje u Rayones, NL, charakterem stavby květu a většinou chlupatě bílými (vzácně žlutohnědými) okrajovými trny se blíží spíše taxonu *M. glasii* - výskyt u La Ascension, NL, ale zásadně se liší od obou zmiňovaných druhů délkou a stavbou okvětních lístků žlutohnědého květu a variabilitou a tvarem semen, která jsou i v jednom plodu od hnědých až po tmavě černá, z nichž vzchází uniformní populace.

Pojmenována po příteli Josefu Odehnalovi.

Similar to *M. glasii* and *M. prolifera*, but with yellowish-brown flowers. The stem is more similar to *M. prolifera*, flowers and seed to *M. glasii*. Named after Josef Odehnal, a famous cactus specialist.

***Mammillaria x gajii* J. Chvastek et J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):36(2000).**

[*M. rekoii* (Br. et R.) Vaupel x *M. deherdtiana* Farwig. var. *dodsonii* (Bravo) Glass et Foster].

DESCRIPTIO: *Planta inter parentes proxima, floribus albis vel roseis.*

POPIS: Rostliny nesoucí intermediární znaky mezi obou rodičů; květy drobné, růžové nebo bílé.

HOLOTYPUS: PR no. CH666a, leg. J. Chvastek 15.11.1996.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico australis: Oaxaca (in vicinitate pagi Mitla), in declivibus petrosis, in silva frondosa in stratu muscorum, solo calcareo ad 2300 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko jižní: Oaxaca (okolí Mitla); stinné vlhké mechaté vápencové skály v lese v nadmořské výšce ca 2300m.

Tento taxon je pojmenován po opavském pěstiteli Leoši Gajovi.

Typical intermediate hybrid with tiny white or pink flowers. Named after Leoš Gaj, a grower of Opava.

***Parodia ladae* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):73(2000).**

DESCRIPTIO: *Species in editione prima operis nostris depicta, P. slabaianae nostri depicta proxima a qua flores autem minores ad 10 mm diametens ostendit, corollae albilanati, colore sanguineo. Solitaria, humilis, compressa, 20 - 30 (- 40) mm diam., radice rapacea, vertice albilanata, costae 12 - 15, obtusae, 3 - 5 mm altae, plerumque paulum crenatae, areolae oblongae, 2 - 3 mm longae, 2 - 5 mm inter se remotae, spinae aciculares, 2 - 5 mm longae, flores ca 10 mm longi, ovarium lana alba obtectum, tubus floralis 3 - 5 mm longus, anthera lutea, stylus aureus, semina atra, tuberculata.*

Taproot carrot - like, up to 120 mm long and 35 mm across, stem discoid, 20 - 30 mm (rarely 40 mm) across, flowers tiny, ca 10 mm across, bright orange - red, tube 3-5 mm long, anthers yellow, style golden yellow, seeds dark, tuberculate.

POPIS: Blízká *P. slabaiana*, avšak s drobným stonkem a maličkým bíle vlnatým krvavě - nebo oranžově-červeným květem (o průměru ca 10mm). Kořen až 120 mm dlouhý, řepovitý, ca 35 mm tlustý; diskovitý stoněk jednoduchý, stlačeně plochý, o průměru 20-30 (- 40) mm; žebra v počtu 12-15 jsou tupá, 3 - 5 mm vysoká, víceméně krenátní; areoly protáhlé, 2 - 3 mm dlouhé, 2 - 5 mm vzdálené; trny šídlovité, 2 - 5 mm dlouhé; květy ca 10 mm dlouhé; ovarium hustě bíle vlnaté; květní trubka 3 - 5 mm dlouhá; prašníky žluté; čnělka zlatavá; semena tmavá, bradavičnatá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH9911320, leg. J. J. Halda et L. Horáček 20.11.1999.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: in vicinitate pagi Camargo in summo collis, solo schistoso ad 3100 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Bolívie jižní, poblíž městečka Camargo na erodovaných vrcholech kopců v nadmořské výšce ca 3.100m.

The tiniest species of the genus *Parodia*, named after Ladislav Horáček's daughter Lada.

Nejdrobnější parodie, pojmenovaná po Ladě, dceři Ladislava Horáčka.

***Pelargonium jarmilae* J. J. Halda in Acta Musei Richnoviensis 5(1):41(1998).**

DESCRIPTIO: *Pelargonium grandicalcaratum* Knuth affinis, sed habitu erecto, ramis tenuioribus foliis brevibus et petalibus parvis albo - purpureis differt.

Erecto - suffruticosum, floriferum 0,6 - 1 m altum, caulis densim ramosus, ramis erectis, sublignosis, teretibus, ad apices tantum foliatis, folia vix numerosa, succulenta, glauco - viridia, pilis albescensibus hirsuta, parva, lamina (2 -) 3 - 6 (- 10) x (1,5 -) 2 - 5 (- 10) mm, basi cuneata, ambitu obovato - reniformis, parum profunde lobata, obtuse dentata, subsessilia, flores 1 - 3 axillares ex axillis foliorum apicalium. Pedicelli cum calycis calcare ca 12 mm longi, pilis glandulosis pubescentes vel subhirsuti, calyx ca 5 mm longum, sepala ovato - lanceolata, lanuginoso - subhirsuta, apicem versus sensim acuminata acutiuscula. Petala anguste cuneata, margine anteriore retuso vix perspicue emarginata, posteriora (2) 7 - 8 mm longa, 2 - 3 mm lata, anteriora (3) 8 - 11 x 3 - 4 mm, albida, purpureo - venosa. Fructus 35 - 45 mm longus, rostrum pilis incanis patulis hirsutiusculum. Semen angustissime ovatum, 4 - 5 mm longum.

DESCRIPTION: An erect, much branched shrub up to 1 m high and 1 m in diameter. Stems herbaceous when young, becoming woody with age, brownish - purple when young, becoming greyish - brown with age. Leaves simple, small, somewhat succulent, glaucous - green, whitish - hairy and shortly glandulose, lamina (2-) 3-6 (-10) x (1,5-) 2-5 (-10) mm, obovate - reniform, deeply lobed, lobes obtuse - dentate, subsessile, base cuneate. Flowers 1-3 in axills toward the apex. Pedicells ca 12 mm long, covered with short glandulose hairs. Calyx ca 5 mm long, widely campanulate, teeth ovate lanceolate, cleft almost to the base. Petals narrowly cuneate, retuse at the apex, emerginate, two posterior 7-8 x 2-3 mm, white with purple veins, three anterior 8-11 x 2-4 mm are white with purple veins and suffused purple toward the apex. Fruit 35-45 mm long. Seeds narrowly ovate, 4-5 mm long.

POPIS: Blízke *P. grandicalcaratum* Knuth, ale se vzpřímenými, tenkými stonky, kratičkými listy a drobnými okvětními bělopurpurovými lístky.

Vzpřímený polokeř, v dospělosti 0.6 - 1 m vysoký a zhruba stejně široký; lodyha hustě větvená; větve vzpřímené, zprvu bylinné a hnědopurpurové, později dřevnaté a šedohnědé, oblé, hustě listnaté v horní části; listy jednoduché, drobné, četné, ztlustlé, sivo - zelené, oděné bělavými chlupy a krátkými žlázami; čepel (2-) 3-6 (-10) x (1.5-) 2-5 (-10) mm, naspodu klínovitá, obvejčitě ledvinitá, výrazně hluboce laločnatá a tupě zubatá, téměř přisedlá; květy 1-3 v paždí horních listů; stopky ca 12mm dlouhé, oděné žlaznatými chlupy až srstnaté; kalich široce zvonkovitý, ca 5 mm dlouhý, zuby vejčito - kopinaté, dělené téměř k bázi, vlnatě srstnaté, k vrcholu zúžené, špičaté; okvětní lístky protáhle klínovité, vrchol uťatý, okraj celistvý; dva zadní 7-8 x 2-3 mm, bílé s purpurovými žilkami; tři vnitřní 8-11 x 2-4 mm jsou bílé, purpurově žilkované s vrcholem purpurově naběhlým; plod 35-45 mm dlouhý; semena úzce vejčitá, 4-5 mm dlouhá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH9703428, leg. J. J. Halda 16.3.1997.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Africa australis: Provincia Capensis: (Namaqualand: Awie Carstens's farm Thennah), in collibus petrosis, solo quarcitico ad 300 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Jihoafrická Republika: Kapská Provincie (Namaqualand: farma Awieho Carstense na pozemku Thennah); křemencové kopce se stabilizovanými vátými písky v nadmořské výšce ca 300m.

The unusual semi - closed flowers (the three anterior petals are closely pressed together so that the flower appears to be partially closed) with thick, well - developed hypanthiums resemble those of *P. grandicalcaratum* Knuth, which can readily be distinguished by the shape and size of leaves, size and colour of flowers and densely branched erect growth.

Flowers have been recorded throughout the year but a peak in flowering occurs during October - December. Rarely cultivated.

Neobvykle „polozavřené“ květy (tři vnější okvětní lístky jsou těsně přitisklé k sobě, takže květ vypadá jako polozavřený) s tlustým dobře vyvinutým hypanthiem připomínají květy *P. grandicalcaratum* Knuth, které však je snadno odlišitelné tvarem a velikostí listů, tvarem a barvou květu a hustě větveným vzpřímeným vzrůstem. Květy je možné nalézt po celý rok, ale vrchol kvetení přichází v říjnu až prosinci. Vzácně pěstován.

***Stapelia johni* - lavrani J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(1):42(1998).**

Tento taxon byl podrobně popsán v *Cactaceae etc.*

***Stenocactus jarmilae* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):37(2000).**

DESCRIPTIO: *Disciformis vel horizonthalonius, viridis, vertice concavo, costis multis membranaceis, undulatissimis, areolis sparsis albo - tomentosis, spinae centrales 3, foliaceae, 10 - 30 mm longae, spinae radiales 12 - 15, aciculares, 6 - 10 mm longae, flores 25 - 30 mm longi, 40 - 60 mm diam., petala biserialia, linearia mucronulata, 20-25 mm longa, 6 - 8 mm lata, albida vel pallide rosea, rubro - striata, stamina brevia, albescentia, antheris flavis, stylus stamina vix superans, stigmatibus 5 obtusis, crassiusculis, semina ca 2 mm magna, nigra, rotundata, hilus leviter obliquus.*

POPIS: Kořen krátce řepovitý; stonek diskovitý až plochý, zelený, s temenem proláklým; žeber mnoho tenkých, silně zvlněných; areola řidce bíle plstnatá; trny středové 3, listovitě rozšířené, 10-30mm dlouhé; okrajové trny v počtu 12-15 šířkovité, 6-10 mm dlouhé; květy 25-30 mm dlouhé, o průměru 40-60 mm; okvětní lístky dvouřadé, čárkovité, na konci mukronulátní, 20-25 mm dlouhé, 6-8 mm široké, bělavé až bleděružové, s purpurovým středovým pruhem; tyčinky krátké, bělavé, prašníky žluté; čnělka přečnická prašníky, blizna s 5 tupými ztlustlými laloky; semena více než 2 mm velká, černá, kulatá, s širokým průsvitným hilem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH8504115, leg. J. J. Halda et L. Horáček 11.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon: (Galeana: in vicinitate pagi El Palmito), in prato sicco, solo calcareo, ad 1100 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León: (Galeana: okolí vesnice El Palmito); v suchých kratičkých travinách na vápencích v nadmořské výšce ca 1300 m.

Tento taxon se zásadně liší od komplexu původního *S. zacatecasensis* velikostí a charakterem semen, stonku i květů. Geografickou návaznost mezi komplexy *S.*

zacatecasensis (jeho typ se vyskytuje v okolí Concepcion del Oro, Zacatecas a je často zaměňován pravděpodobně s *S. erectocentrus*) a *St. jarmilae* zřejmě vymezuje oblast Galeany, NL, v jejímž okolí se vyskytuje řada endemických taxonů.

Taproot shortly napiform; stem discoid to flat, green, with deeply concave top; many thin undulate ribs with small lanate areoles; central spines 3, leafy, 10-30mm long; radial spines 12-15, aciculate, 6-10mm long; flowers 25-30mm long, 40-60mm across, leaflets lineate, mucronulate, 20-25mm long, 6-8mm wide, whitish or pale rose, with purplish-red stripes; stamens short, whitish; anthers yellow; style exerted, stigma with 5 obtuse lobes; seeds very large, ca 2mm across, black, with asymmetric hilum.

Very unusual taxon, which belongs to *S. zacatecasensis* complex, but with very large seeds.

***Stenocactus kaplanii* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský**
in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):37(2000).

DESCRIPTIO: *species unica, planta gigantea, affinis S. dichroacanthus, ad 400 mm alta, semen giganteum, ad 4 mm magnum, testa nigra fragili.*

POPIS: unikátní obrovské rostliny z příbuzenstva *S. dichroacanthus*, do 400 mm výšky a 180mm šířky; květy o průměru ca 25 mm fialové s tmavými proužky; oválná semena pro tento rod obrovská, ca 3 - 4 mm dlouhá, černá, bradavičnatá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS850423005, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 23.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico centralis, Queretaro - Hidalgo: in collibus Mesa de Leon, haud procul a Vista Hermosa, in prato sicco, solo calcareo, ad 1100 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: střední Mexiko, Queretaro - Hidalgo: na kopcích Mesa de Leon na suchých travnatých plochých kopcích na vápenci v nadmořské výšce ca 1100 m.

Neobvykle robustní taxon, vytvářející vzpřímený tlustý sloupovitý stonek s mnoha nepříliš zvlněnými žebry a celkem chudě oostněný krátkými okrajovými a jedním až třemi odstávajícími ostny o délce až 4cm. Květy o průměru ca 2.5cm jsou světle- až středně fialové s jedním nebo několika tmavými pruhy. Při sledování tohoto taxonu jsme si opět uvědomili, jak důležité je hodnocení semen pro vytvoření systému rodu *Stenocactus* (syn. *Echinofossulocactus*).

U tohoto taxonu jsou oválná semena ca 4mm dlouhá, což je absolutní rekord mezi doposud známými druhy stenokaktů. Co se týče velikosti stonku, je tento taxon až druhý v pořadí - *Stenocactus magnificus* jej předčí jak výškou (až 60cm), tak průměrem, který přesahuje 25cm. Velikostí květu příliš nepřesahuje průměr stenokaktů s většími květy. Stenokakty byly doposud tříděny dle počtu a

tvary žeber a oostnění (které jsou velmi variabilní a tudíž zavádějící) a rovněž barva, tvar a velikost květů neskýtají příliš mnoho možností pro třídění.

Tento druh objevil Miloš Kaplan.

Similar to *S. dichroacanthus*, but differs in having huge stem (up 400mm tall and 180mm across); flowers ca 25mm across, violet with blackish-violet stripes; oval seeds ca 3-4mm long, black, warty.

Unusually robust taxon with huge seeds. Named after the discoverer - Miloš Kaplan.

***Stenocactus magnificus* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):37(2000).**

DESCRIPTIO: *Cylindricus vel obovatus, obscure viridis multangularis, cortice plano, costis multis, undulatis, areolis densissime, albo-lanatis, spinae centrales 4, gladiatae, 30-50 mm longae, spinae radiales 6-8, aciculares, 8-12 mm longae, flores 30-50 mm longi, 60-100 mm diam., petala biserialia, lanceolata mucronulata, 30-40 mm longa, 5-8 mm lata, roseo-lilacina, rubro-striata, stamina brevia, flavescencia, antheris flavis, stylus stamina vix superans, stigmatibus 5 obtusis, semina ad 3 mm magna, nigra, hilus leviter obliquus.*

POPIS: Stonek válcovitý či obvejčitý, matně tmavozelený, mnohožebřý, žebra silně zvlněná, s hladkou pokožkou; areola velmi hustě bíle vlnatá; středové trny 4, mečovité, 30-50mm dlouhé; okrajové trny v počtu 6-8, šídlovité, 8-12mm dlouhé; květy 30-50mm dlouhé, o průměru 60-100mm; okvětní lístky dvouřadé, kopinaté, mukronulátní, 30-40mm dlouhé, 5-8mm široké, lilákově růžové s červeno-purpurovým středovým pruhem; tyčinky krátké, žlutavé; prašníky žluté; čnělka výrazně převyšuje prašníky; blizna s 5 krátkými tupými laloky; semena 3mm velká, černá, s výrazným bělavým hilem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH8504112, leg. J. J. Halda et L. Horáček 11.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon: Galeana: in summo collis in quercetis in vicinitate pagi El Palmito et Rio San Jose, solo calcareo, ad 1800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León: Galeana: okolí obcí El Palmito a Rio San José; vrcholy kopců, porostlé řídkým dubovým lesem na vápencích a sádrovcích v nadmořské výšce ca 1800 m.

The largest stenocactus - stem up 600mm tall and 250mm across, cylindrical or obovate, dull dark green, many-ribbed, ribs undulate; areoles densely white-lanate; central spines 4, gladiate, 30-50mm long; radial spines 6-8, aciculate, 8-12mm long; flowers 30-50mm long, 60-100mm across; leaflets biseriate; lanceolate, mucronulate, 30-40mm long, 5-8mm wide, lilac-rose or

pale violet, with dark red stripes; stamens short, yellowish; anthers yellow; style exserted; stigma with 5 obtuse lobes; seeds ca 3mm long, black, with whitish hilum. Gypsum (or limestone) hills under oaks.

Beautiful taxon with unusually large flowers and seeds.

***Stenocactus pentacanthus* A. Berger subsp. *tulensis* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):37(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. pentacanthus, sed plantis minoribus, flaviflorus et albispinus vel flavispinus.*

POPIS: Blízký subsp. *pentacanthus*, ale s drobným stonkem, bleděžlutými květy, bílotrnný až žlutotrnný.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS850429008, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 29.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Tamaulipas: in fundo vallis, haud procul ab urbe Tula in fluminibus siccis, solo calcareo, ad 1200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Tamaulipas: údolí před Tulou; ploché štěrkovito - hlinité dno údolí v nadmořské výšce ca 1200 m.

Tento velmi drobný, geograficky východní poddruh komplexu *Stenocactus pentacanthus* (rodový epitet *Stenocactus* je zvolen z důvodu platnosti staršího epitetu *Stenocactus* oproti epitetu *Echinofossulocactus* v rámci nomenklaturních pravidel), můžeme nalézt na hlinitých rovinách kolem osady Tula, Tamaulipas společně s bílo- až růžovokvětým *Ariocarpus kotschoubeyanus* subsp. *neotulensis*, nebo s drobným a velmi plochým *Echinocactus horizontalonius* subsp. *jarmilae*.

Při tvrdém způsobu pěstování (venkovní pařeniště se střechou a bočním větráním) docílíme překrásného otrnění všech zástupců rodu *Stenocactus*. Na přírodních stanovištích jsou tyto rostliny vystaveny neustálému větru, ranním rosám, velmi intenzivnímu slunci a rostou v náplavech (spraších). Suché a teplé skleníky nejsou nejvhodnější pro pěstování *Stenocactusů*, které v těchto nepřírodních podmínkách často redukují otrnění a tvar stonku, vypadají spíše jako „cereusy“ a to je v rozporu s jejich přirozeným vzhledem na přírodních stanovištích.

An endemic taxon with tiny stems, white or yellowish spines and yellowish flowers, still common on flat places around Tula (Tamaulipas), often together with white blooming *Ariocarpus kotschoubeyanus* subsp. *neotulensis* and *Echinocactus horizontalonius* subsp. *jarmilae*.

***Strombocactus disciformis* Britton & Rose subsp. *jarmilae* (J. J. Halda) J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 4(2):71(1997).**

[*Strombocactus jarmilae* J. J. Halda in *Cactaceae etc.* 96(3):83(1986)].

Tento taxon byl dostatečně charakterizován v *Cactaceae etc.*

This tiny taxon was described in *Cactaceae etc.*

***Sulcorebutia hertusii* (J. J. Halda et L. Horáček) J. J. Halda et L. Horáček subsp. *hertusi* in *Acta Musei Richnoviensis* 8(1):34(2001).**

[Basionym: *Sulcorebutia crispata* Rausch subsp. *hertusi* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Mus. Richnov.* 7(2):74(2000); syn. *S. gerosenilis* Říha et Arandia in *Kaktusy* 37(3):88(2001)].

DESCRIPTIO: a *S. crispata* subsp. *crispata* similis, sed parva, singularis, albisenilis.

Taproot carrot - like, ca 30 mm long and 15 mm across, stem flat, more or less discoid, with hair - like spines ca 3 cm long, flowers large, magenta violet, with long curved tube.

POPIS: podobná *S. crispata* subsp. *crispata*, avšak s jednoduchým drobným zploštělým stonkem a dlouhými bílými vlnitými ostny; kořen mrkvovitý, ca 30 mm dlouhý a 15 mm široký; stonek plochý, víceméně diskovitý, s bílými vlasovitými trny ca 30 mm dlouhými; květy veliké, karmínově fialové se světlým středem, s dlouhou zakřivenou trubicí.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH9911316, leg. J. J. Halda & L. Horáček 25.11.1999.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: Sucre (in vicinitate pagi Zudanez) in summo collis, solo schistoso ad 2800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: jižní Bolívie: Sucre (v okolí vesnice Zudañez) na vrcholu kopce na břidlicích v nadmořské výšce 2800 m.

This taxon, known as *Sulcorebutia „gerosenilis“* (but never validly described), is known from one hill only, where is quite uniform. Dedicated to our friend and great plantsman Pavel Heřtus.

Tento taxon byl v kultuře šířen jako *Sulcorebutia „gerosenilis“*, toto jméno však nikdy nebylo platně publikováno; je znám pouze z jednoho kopce (asi 1 km východně od Zudañez), kde je naprosto uniformní. Věnujeme jej příteli a obětavému kaktusáři Pavlu Heřtusovi.

S. hertusi je známa z kultury už víc než 30 let. První rostliny jsme obdrželi od Heinze Swobody, který je sbíral koncem 70. let právě na jediném kopci východně od Zudañez.

Ač jsme měli dost podrobný popis lokality, strávili jsme neúspěšně celý první den - hledali jsme na levém břehu potoka a netušili, že jde o kopec naproti - na pravé straně. Neúnavný objevitel Jirka Lipš je našel následujícího rána za úsvitu a nám, ještě spícím přinesl radostnou zvěst se vzorkem k nahlédnutí. Tábor byl bleskově vzhůru a během 15 minut už skupinky „nažhavených dobyvatelů“ braly kopec ztečí. Sulky rostou jen na temeni kopce v mnohatisícových koloniích. Zářivě fialové neuvěřitelně velké květy kontrastují s malými vlasatými zploštělými stonky. Rostliny odnožují jen řídce, pravděpodobně po poškození ohryzem. V kultuře tento druh roste snadno pravokořený a není třeba jej roubovat.

***Sulcorebutia hertusii* (J. J. Halda et L. Horáček) J. J. Halda et L. Horáček subsp. *aureicapillata* (J. J. Halda, P. Heřtus et L. Horáček) J. J. Halda, P. Heřtus et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 8(1):34(2001).**

[basionym: *Sulcorebutia crispata* Rausch subsp. *aureicapillata* J. J. Halda, P. Heřtus et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):74(2000)].

DESCRIPTIO: a *S. hertusii* subsp. *hertusii* similis, sed parva, singularis, aureisenilis.

Taproot carrot - like, ca 30 mm long and 15 mm across, stem more or less discoid, up to 15 mm across, with long hair - like spines ca 35 mm long, flowers magenta with long curved tube.

POPIS: velmi podobná *S. hertusii* subsp. *hertusii*, avšak drobnější, jednotlivá, dlouze zlatavě ostnitá. Kořen mrkvovitý, ca 30 mm dlouhý a 15 mm široký; stonek víceméně diskovitý, do 15mm průměru, s dlouhými zlatavými vlasovitými ostny ca 35 mm dlouhými; květy svítivě karmínové s dlouhou zakřivenou trubkou.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH9911318, leg. J. J. Halda & L. Horáček 25.11.1999.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: Sucre (in vicinitate pagi Zudanez) in summo collis, solo schistoso ad 2800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: jižní Bolívie: Sucre (v okolí vesnice Zudañez) na vrcholech kopců na břidlicích v nadmořské výšce ca 2900m.

Tento taxon je v současnosti znám z jediného hřebene ca 30km východně od Zudañez, (pokračováním po „cestě k heřtuskám“), kde je naprosto uniformní. Jízda po hraně hřebene navozovala řadě členů našich výprav černé myšlenky. Občasné průzkumné zastávky přinesly jen „klasickou“ *S. crispata*, až na konci, kde už cesta začala prudce klesat a bylo rozhodnuto, že se vrátíme, se objevil kýžený cíl. Opět se jednalo o neuvěřitelně uniformní populaci s rostlinami zlatavě vlasatě oostněnými. Květy jsou velmi podobné (ne-li identické) subsp. *hertusii* - zářivě

fialové se světlým okem s velmi dlouhou trubkou. Roste bez potíží pravokořenné, odnože rovněž snadno koření. Oba taxony patří mezi nejkrásnější sulkorebucie.

P.S. Při jedné z návštěv u Heinze Swobody počátkem 90. let upoutala mou pozornost skupina dlouze chlupatě trnitých rostlin, v níž dominovaly naše bělotrné „heřtusky“, avšak další rostliny byly žlutě, hnědě a černě otrněné. Heinz mi ochotně popsal jejich původ a to byl právě důvod, proč jsme s L. Horáčkem & comp. pokračovali směrem od Zudañez na východ. Našli jsme jak žlutotrnné, tak hnědotrnné populace, nikoliv černotrnné. To bude zřejmě jeden z našich příštích cílů v Bolívii.

Similar to subsp. *hertusii*, but with long, golden- or brownish-yellow hairy spines. Several localities are quite uniform.

***Sulcorebutia veronikae* J. J. Halda, P. Heřtus & L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):74(2000).**

DESCRIPTIO: a *S. cylindrica* similis, sed magnirapacea, globosa, magni - luteiflora.

Taproot carrot - like, ca 20 mm across, stem globose - discoid, 20 - 30 mm across, spines aciculate, 5 - 15 mm long, flowers yellow, ca 30 mm across, seed dark, tuberculate.

POPIS: Blízká *S. cylindrica*, ale s velkým řepovitým kořenem, stonek kulovitý, květy velké, tmavožluté.

Řepovitý kořen ca 150mm dlouhý a o průměru ca 20mm; stonek stlačeně kulovitý, o průměru 20-30mm; trny tlustě šídlovité, 5-15mm dlouhé; květy tmavožluté, o průměru ca 30mm; semena tmavá, bradavičnatá.

HOLOTYPUS: PR no. JL981105, leg. Jiří Lipš 20.11.1998.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: in vicinitate pagi Arani in summo collis, solo calcareo ad 2800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Bolívie jižní: okolí obce Arani na vrcholech vápencových kopců ve štěrbinách v nadmořské výšce ca 2800 m.

Very different taxon with a thick taproot and comparatively large yellow flowers. Named after Jiri Lips' s daughter Veronica.

Velmi odlišný taxon s tlustým řepovitým kořenem a poměrně velkými žlutými květy. Pojmenován po dceři objevitele - Jiřího Lipše, Veronice.

***Tephrocactus (Opuntia) pulcherrimus* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):75(2000).**

DESCRIPTIO: a *T. pentlandii* similis sed magnirapaceus, subterraneus microcaulis, inermis, magniviolaeflorus, semina magna, rugosa.

Taproot large, carrot - like, 150 - 250 mm long and 25 - 50 mm across, multistemmed, pads inermes, ca 15 mm long and 10 mm across, flowers large (up to 45 mm across), bright violet, seeds large (ca 7 mm across), flat, creamy, rugose.

POPIS: podobný blízce příbuznému *T. pentlandii*, od něhož se však především liší velikým řepovitým kořenem, zakončeným shlukem nemnoha drobných kulovitých stonků a obrovskými svítivě fialovými květy; semena velká, hrubě vrásčitá.

Řepovitý kořen 150 - 250 mm dlouhý a 25 - 50 mm tlustý; stonky bezostné, do 15 mm délky o průměru do 10 mm; květy přisedlé, o průměru do 45 mm, svítivě leskle hedvábitě fialové; semena velká (o průměru ca 7mm), plochá, krémově zabarvená, hrubě vrásčitá, s výrazným hilem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH0011528, leg. J. J. Halda & L. Horáček 24.11.2000.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: Camargo (in vicinitate pagi Incahuasi) in summo collis, solo schistoso ad 3200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: jižní Bolívie: Camargo (v okolí vesnice Incahuasi) na vrcholu kopce na břidlicích v nadmořské výšce ca 3200 m.

One of the most beautiful Opuntia, with unusually large seeds.

Je jednou z nejkrásnějších droboučkových opuncií s neobvykle velkými semeny.

Je to opět výsledek jednoho dne, kdy jsme „cestou-necestou“ (po přeapadení vesničany s motykami a rýči) dojeli až k obrovskému skalnatému kopci, na jehož svazích nerostlo „nic nového“ a foukal ledový vítr, který na plochem vrcholu dosahoval síly uragánu, takže nebylo možné fotografovat ani s bleskem. A právě zde neskutečně zářily skupinky hedvábitě lesklých fialových neuvěřitelně velikých květů na droboučkových kulovitých beztrnných stoncích. Našli jsme i několik plodů s nemnoha velkými nažloutle bílými vrásčitými semeny. Zatím nemáme žádné zkušenosti s pěstováním tohoto taxonu, ale lze předpokládat, že se bude v kultuře chovat jako ostatní druhy z okruhu *T. pentlandii*.

***Thelocactus bicolor* (Galeotti) Br. et R. subsp. *zwakii* J.**

Chvastek et J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis*

7(1):38(2000).

DESCRIPTIO: *affinis subsp. bicolor, sed minora, brevicylindrica, mollispina, minoriflora et minorisemina differt.*

POPIS: Blízký subsp. *bicolor*, ale se stonkem drobným, krátce cylindrickým; trny krátké, měkké; květy drobné, semena ca poloviční velikosti.

HOLOTYPUS: PR no. CZ 073, leg. J. Chvastek et J. Žwak 12.12.1987.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Coahuila: Sierra de la Paila, in fissuris rupium prope Castanos, solo calcareo, ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Coahuila: Sierra de la Paila: okolí vesnice Castaños, štěrbin vápencových skal v nadmořské výšce ca 1500m.

Tento diferencovaný, poměrně drobný taxon jeví značnou podobnost charakterem stonku také k *T. bicolor* ssp. *wagnerianus*, avšak s měkkými papírovitými trny a mnohem menšími, typicky „bikolorovitými“ květy a téměř nejmenšími bikolorovitými semeny. Je také znám pod katalogovým epitetem „*T. bicolor* Monclova „, pod kterým se vyskytuje sporadicky ve sbírkách. Na nalezišti ho doprovází *Coryphantha echinus*, *Echinocereus pectinatus*, *Ancistrocactus scheeri* a *Epithelantha micromeris*. Poddruh dorůstá výšky 100-120 mm a průměru stonku 45 mm. Žebra jsou rozdělena do bradavek, které jsou spirálovitě uspořádány do pomyslných žebor v poměru 8:13. Areoly jsou eliptického tvaru se žlutavou vatou. Z areol vyrůstá 12-13 pektinálních okrajových trnů, 10-14 mm dlouhých a dominantní zploštělý okrajový trn až 25 mm dlouhý, slámově žluté barvy. Střední trny chybí.

Tento velmi ozdobný poddruh je věnován příteli Jaroslavu Žvakovi z Frýdku Místku.

Similar to subsp. *bicolor*, but with tiny, shortly cylindrical stem, short soft spines, tiny flowers and much smaller seeds.

Named after Jaroslav Žvak, one of the discoverers.

***Thelocactus bueckii* (Klein) Britton et Rose subsp. *jarmilae*
J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis*
7(1):38(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. bueckii sed plantis minoribus, ad 20 mm altis et 40 mm latis, caulibus castaneis, flores minoribus ad 25 mm longis, perianthii phylla obovata, lactacea vel rosea.*

POPIS: Blízká subsp. *bueckii*, ale čokoládově hnědý stonek drobný, často i trsovitý (do 20 mm výšky a 40 mm šířky), květy drobné, do 25 mm délky, okvětní lístky obvejčité, krémové či růžové.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504015, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 15.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (in vicinitate pagi La Ascension), in summo collis, solo calcareo ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (hřeben nad obcí La Ascension), temena vápencových kopců v nadmořské výšce ca 1500 m.

DISKUSE A POZNÁMKY K TAXONU:

Nejdrobnější taxon komplexu *Thelocactus bueckii* - dospělé rostliny stěží překročí průměr těla max. 6 cm (jednotlivé stonky). Barva stonku varíruje od temně rezavě - čokoládové až po absolutně temnou černě-fialovou. Rovněž barva květu - od bílo - růžové až po sytě purpurově růžovou.

Tento taxon je velmi dobře odlišitelný od nominátního poddruhu, zejména charakterem a velikosti semen, která jsou třetinové velikosti ve srovnání s *Thelocactus bueckii* ssp. *bueckii*, stonku a květu, to také platí i u kulturních semenáčků, které jsou už po vyklíčení velmi drobné a další růst těchto „trpaslíků“ do květoschopného průměru 3 cm (velmi neochotně zakvetou) je zdlouhavější oproti srovnání se stejně starými rostlinkami nominátního poddruhu (srovnání provedeno na výsevech obou taxonů z typové lokality *T. bueckii* ssp. *jarmilae*). V této oblasti se rovněž vyskytuje miniaturní forma *Echinocactus horizonthalonius*, *Ariocarpus retusus* ssp. *jarmilae* - miniaturní taxon (maximální průměr stonku 10 cm!) s překrásnými žluto - oranžovými květy! a rovněž poměrně drobný *Stenocactus* sp. s velmi atypickým květem - všechny tyto taxony jsou téměř nejdrobnějšími zástupci svých rodů. Tento taxon je věnován paní Jarmile Haldové.

Similar to subsp. *bueckii*, but with much smaller, rusty chocolate to blackish-violet stem (up 40mm across and 20mm tall); small pink flowers with obtuse perianth-leaflets; seeds tiny. Very slow-growing, more or less single. Named after Jarmila Haldová.

***Thelocactus conothelos* (Regel et Klein) F. M. Knuth subsp. *macdowellii* (Rebut ex Quehl) Glass & Foster var. *snicerii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):38(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis T. conothelos* ssp. *macdowellii* sed *plantis minoribus, caespitosis, brunneospinis, flores minoribus.*

POPIS: Blizký ssp. *macdowellii* ale s drobným, trsovitým stonkem a hnědým otrněním; květy ca poloviční velikosti.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS850415367, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 15.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon: (in collibus petrosis non procul a vico Higueras), solo calcareo, ca 2000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo León (okolí vesnice Higueras, štěrbiny vápencových skal), v nadmořské výšce ca 2000 m.

Na tento taxon nás upozornil osobně Steven Brack: „u Higueras, NL se vyskytuje menší, trsovitý, tmavě otrněný T. conothelos ssp. macdowellii s menšími bílo - růžovými květy. Tato populace byla též později zaznamenána u El Kelso, Coahuila.

Tato varieta od taxonu T. conothelos ssp. macdowellii, jejíž lokalita je Higuera 2000 m, NL, je už od 2 - 3 let po výsevu charakteristicky odlišná, zejména menším tělem, trsovitého vzrůstu, otmění je hrubší, hustší, okrajové trny jsou oproti ssp. macdoweli z Arteaga, Coah. přilehlé k tělu směrem dolů, středové otmění výraznějšího charakteru, v juvenilním stadiu podobné T. conothelos, ve 2 - 3 letech po výsevu výrazně žluté až tmavohnědé, v dospělosti jen světlehnědé až tmavohnědé, středové trny v průřezu ploché až papírovité.

Květoschopnosti dosahuje 3 - 4 roky po výsevu, květy poměrně menší, než u T. conothelos ssp. macdowellii z Arteaga, barva květu růžovobílá a vyjimečně až tmavě růžová.

Trsnatý charakter růstu nebyl u nominátního taxonu od Saltillo (Arteaga) na rozdíl od variety sniceri, v rozsáhlých výsevech vůbec zaznamenán - ve výsevech je nominátní taxon poměrně uniformní, barva otmění je zářivě bílá, okrajové trny vzpřímené, středové trny většinou kruhovitěho průřezu.

Pojmenován po Jaroslavu Šnicerovi, objeviteli mnoha mexických rarit.

Similar to subsp. macdowellii, but with tiny stem (mostly caespitose), brownish spination and much smaller flowers.

Named after Jaroslav Šnicer, the famous cactus-discoverer.

***Thelocactus hexaedrophorus* (Lemaire) Br. et R. subsp. francii J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):38(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. hexaedrophori, sed compresso - discoidea, prominente argenteo - glauca, floribus majoribus, albiflora.*

POPIS: Blízky subsp. *hexaedrophorus*, ale stonek stlačeně diskovitý, pokožka výrazně stříbřitě sivá, velký květ čistě bílý.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS850419605, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 19.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosí (in collibus petrosis non procul a vico Charco Blanco), solo calcareo, ca 1200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: San Luis Potosí (okolí Charco Blanco, štěrbiny vápencových skal), v nadmořské výšce ca 1200 m.

Tento taxon je odlišný od nominátního poddruhu nepříliš velikým, stlačeně diskovitým stonkem s charakteristicky zářivě stříbřitě sivou epidermis a poměrně velkým čistě bílým květem. Semenáčky jsou v juvenilním stadiu velmi sporadicky otměny a jejich epidermis je světlezelená a až v dospělosti dostává charakteristicky stříbřitě sivý vzhled. Věnován neúnavnému kaktusáři a organizátoru příteli Zdeňkovi Francovi ze Dvora Králové.

Similar to subsp. *hexaedrophorus*, but with smaller, compressed-discoid, silvery-glaucous stem and very large pure white flowers. Not so common on limestones around Charco Blanco. Named after the great plantsman Zdeněk Franc.

***Thelocactus hexaedrophorus* (Lemaire) Br. et R. subsp. *jarmilae* J. J. Halda et J. Chvastek in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):38(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. hexaedrophori, sed semiglobosa, prominente tuberculata, purpuracea, spinae aciculares, tenues, roseiflora.*

POPIS: Blizký subsp. *hexaedrophorus*, ale stonek polokulovitý, bradavky výrazně polokulovité, purpurově naběhlé; trny krátce šídlovité, tenké; květy sytě růžové.

HOLOTYPUS: PR no. JJH850409115, leg. J. J. Halda 9.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosí (in vicinitate pagi Las Tablas), in fissuris rupium, solo calcareo, ad 1700 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: San Luis Potosí (okolí Las Tablas), štěrbiny vápencových skal v nadmořské výšce ca 1700 m.

Tento středně velký, sytě růžově kvetoucí taxon z komplexu *Thelocactus hexaedrophorus* byl zřejmě dříve považován na základě pouhé barvy květu a šídlovitých trnů za již dříve nejasně klasifikovaný *Thelocactus loydii*, ale jak již dnes víme, taxon považovaný za *Thelocactus loydii* se vyskytuje u Salinas, SLP (údaj od S. Bracka) až směrem na stát Zacatecas (Fresnillo - Sombrerette) a je charakteristický právě bílými květy zcela odlišné stavby, hrubým otrněním a menším stonkem (u Fresnillo má průměr stonku maximálně 2 - 3 cm !) a oproti nominátnímu poddruhu i menšími semeny. Z těchto důvodů tedy není možné oba taxony ztotožňovat. U taxonu *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *jarmilae* je středně drobný šedozelený stonek často purpurově zbarvený a spolu s cukrově růžovými, poměrně velkými květy vytváří velice efektní barevnou kombinaci, vzdáleně připomínající spíše taxon *Echinocactus horzonthalonius*. Tento taxon se vyskytuje rovněž na jihozápadních stanovištích od typové lokality, například u Santa Rita, SLP, San Bartolo, SLP.

Similar to subsp. *hexaedrophorus*, but with small semiglobose stem, suffused purple; spines short, thin-aciculate; flowers soft violet pink, with obtuse leaflets. Limestones around Las Tablas.

***Thelocactus hexaedrophorus* (Lemaire) Br. et R. subsp. kvetae J. Chvastek et J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):39(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. hexaedrophori, sed compresso - discoidea, floris purpureo - roseus et semina magna differt.*

POPIS: Blízký subsp. *hexaedrophorus*, ale stonek stlačeně diskovitý; veliký květ purpurově růžový; semena veliká.

HOLOTYPUS: PR no. CH445, leg. J. Chvastek 26.4.1995.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosí (in vicinitate pagi Rio Verde), in summo collis, solo calcareo ad 1200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: San Luis Potosí (okolí obce Rio Verde), vrcholy vápencových kopců v nadmořské výšce ca 1200 m.

Na rozdíl od předešlého taxonu vytváří podstatně robustnější, živě tmavozelený lesklý stonek s velkými sytě růžovými květy a je prokazatelně samosprašný, což nemá v celém rodu *Thelocactus* obdoby. Semena jsou podlouhlá a největší v celém komplexu *T. hexaedrophorus*. Roste na proslulé lokalitě *Turbincarpus rioverdensis* nad hřbitovem za Rio Verde, v poměrně vlhkém prostředí, často v kobercích mechů a lišejníků a je také geograficky nejjižnější větví komplexu *T. hexaedrophorus*. Lze předpokládat jeho rozšíření také v přilehlých oblastech ve státě Querétaro. Pojmenovan po manželce Jaromíra Chvastka - Květě.

Similar to subsp. *hexaedrophorus*, buth stem compressed-discoid, dark vivid-green; large, purple-rose; seeds large. Slopes around Rio Verde. Named after Jaroslav Chvasteks' wife Květa.

***Thelocactus multicephalus* Halda et Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 5(1):40(1998).**

DESCRIPTIO: *Species in editione prima operis nostri depicta, T. rinconensi proxima, sed robusta, caespitosa, multicephala (rarius monocephala) ad 0,7 m diametiens et 0,3 m alta. Corpus globosum, 80-200 mm latum et 60-150 mm longum, pars eius glauca vel cinerascens. Tubercula rhomboidea, conica, usque ca 12-25 x 12-20 x 10-20 mm magna. Spinae (3-) 4 (-5), cruciformes, 10-120 mm longae. Flores infundibuliformes, autem latiores ad 50 mm diametiens ostendit, perianthii phyla lanceolata, ca 20 - 30 mm longa, integerrima, albida vel rosea, externa stria media purpurea ornata. Fructus urniformis, ca 10 x 13 mm magnus. Semen ca 1,5 - 2,2 x 1,1 - 2,1 mm magnum, testa tessellata, brunneo - nigra, hilum discoideum.*

Plant in many characters similar to *T. rinconensis*, but very robust, clump-forming, multiheaded (rarely single) up to 0,7 m across and 0,3 m tall. Stem globose, 80 - 200 mm across and 60 - 150 mm tall, with glaucous or cinder -

grey epidermis. Tubercles rhomboid, conic, ca 12 - 25 x 12 - 20 x 10 - 20 mm. Spines mostly 4, reflexed, the lower one up to 140 mm long and 0,7 - 13 mm across. Flowers infundibuliform, ca 50 mm across, perianth lobes lanceolate, ca 20 - 30 mm long, white to pink, the central stripe purple. Fruit uniform, ca 10 x 13 mm large. Seed ca 1,5 - 2,2 x 1,1 - 2,1 mm, testa tessellate, brownish - black, hilum discoid.

POPIS: Rostlina na první pohled připomíná *T. rinconensis*, ale stonek je robustní, trsnatý, „mnohohlavý“ (řidčeji jednoduchý), do průměru 0.7 m a výšky 0.3 m.

Stonek kulovitý, 80 - 200 mm široký a 60 - 150 mm dlouhý, nadzemní část sivá nebo popelavá. Bradavka rhombická, kónická, obvykle 12 - 25 x 12 - 20 x 10 - 20 mm; trny (3-) 4 (-5), křížmostojné, 10 - 120 mm dlouhé. Květy nálevkovité, do 50 mm v průměru; okvětní lístky kopinaté, ca 20 - 30 mm dlouhé, celistvé, bělavé až růžové, zvenčí většinou s purpurovým středovým pruhem. Plod soudkovitý, ca 10 - 13 mm dlouhý; semeno ca 1.5 - 2.2 x 1.1 - 2.1 mm; testa mřížkovaná, hnědočerná; hilum diskovité.

HOLOTYPUS: PR no. JJH8502133, leg. J.J. Halda 14.2.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (in vicinitate pagi Sandia la Victoria), ad septentriones versus in declivibus vallis, in fruticetis petrosis ad 800 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo Leon (okolí vesnice Sandia la Victoria), mírně křovinaté skalnaté či štěrkovité svahy v nadmořské výšce ca 800 m.

A unusual, very robust taxon creating sometimes clumps up to 65 „heads“. One of typical characters is a simple layer of hypodermatic tissues under the epidermis. This plant is known among specialists as a „cushion - like, robust *T. rinconensis*“ and its areal is quite large.

Recently widely cultivated.

Rostlina v mnoha ohledech připomínající *Th. rinconensis*, avšak velmi robustní, vytvářející mnohohlavé trsy až s 65 „hlavami“. **Velmi podstatným znakem je jednoduchá vrstva hypodermatických buněk pod epidermis, čímž se zásadně liší od *T. rinconensis*** a také charakter semen a květů oba taxony výrazně odlišuje. Tato rostlina je známa mezi pěstiteli jako „trsovité robustní *Th. rinconensis*“ s tmavou epidermis a jeho areál je velmi rozsáhlý. V současnosti kultivován.

Tento taxon byl podrobně popsán v Cactaceae etc.

***Thelocactus panarottoanus* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):161(1998).**

DESCRIPTIO: *Species in editione prima operis nostri depicta, T. rinconensis proxima, sed flores anguste infundibuliformes, auratae, semina T. conotheli similis.*

Corpus globosum, 70 - 150 mm diametens, (postem multicephalum ad 400 mm diametens), pars eius olivacea vel purpurascens, tubercula conica, usque ca 25 mm longa et 35 mm lata.

Spinae centrales plerumque 5, 100 - 120 mm longae, spinae laterales 7 - 8, 20 - 40 mm longae, albae, luteae vel tenebrae. Flores anguste infundibuliformes, autem latiores ad 35 mm ostendit, perianthii phylla lanceolata, ca 30 mm longa, integerrima, atroaurei - lutea, externa stria media purpurea ornata. Fructus uniformis, ca 15 mm longus. Semen nigrum, ca 3 x 1,5 mm magnum, testa microgranulata, hilum ca 1 mm longum.

POPIS: připomínající *T. rinconensis*, avšak s květy úzce nálevkovitými, zlatožlutými; semeny připomíná *T. conothelos*.

Stonek kulovitý, o průměru 70 - 150 mm (později vytvářející mnohohlavé trsy o průměru do 0.4 m), nadzemní část olivově zelená či purpurově naběhlá; bradavka kónická, ca 25 mm dlouhá a 35 mm široká. Středových trnů obvykle 5, dlouhých 100 - 120 mm; okrajové trny v počtu 7 - 8, dlouhé 20 - 40 mm, bílé, žlutavé či tmavé. Květy úzce nálevkovité, ca 35 mm široké; okvětní lístky kopinaté, ca 30 mm dlouhé, celistvé, tmavě zlatožluté, vně s purpurovým středovým pruhem. Plod soudkovitý, ca 15 mm dlouhý. Semeno černé, ca 3 x 1.5 mm velké; testa drobně zrnitá; hilum ca 1 mm dlouhé.

HOLOTYPUS: PR no. PP8502130, leg. P. Panarotto 10.2.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, San Luis Potosí (in vicinitate pagi La Hincada), in declivibus petrosis, solo calcareo ad 1100 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, San Luis Potosí (okolí vesnice La Hincada), vápencové skalnaté stráně ca 1100 m nad mořem.

Původním sběratelem tohoto taxonu byl H. Kuenzler, („*Thelocactus tulensis* HK 362, forma žlutý květ“) z oblasti východně od Huizache, SLP a jako forma *Thelocactus tulensis* byl i později evidován. Tato původní populace je typická výrazným otrněním, které se vyvíjí už ve 2 - 3 letech po výsevu, středové trny černé až hnědé barvy v dospělosti dosahují až 15 cm délky, epidermis tmavě zelená až do červena, tvar květu mezi komplexy *Thelocactus rinconensis* - *Thelocactus tulensis*, květ výrazně zlatožlutý s purpurovým proužkem. Stonek plochý, vzhledem a stavbou otrnění příbuzný *Thelocactus rinconensis*, tvar bradavek, stavba semen, ale i vývin semenáčků juvenilního stadia je výrazně příbuzný *Thelocactus conothelos*, pozdější vývin mladých jedinců inklinuje až k *Thelocactus rinconensis*, který si zachovává i v pozdějším věku. Na exponovaných stanovištích v přírodě je většinou trsovitý, v kultuře je mimo výjimečné případy soliterní. Na základě tehdejších nedostatečných znalostí geografického rozšíření a tedy i rozsahu variability byl až do roku 1998 pouze pracovníě všeobecně nelogicky vnímán jako žlutokvětá forma *Thelocactus tulensis*.

Tento taxon vznikl zřejmě vývojově ustáleným promísením jednotlivých druhových populací ze severu - *Thelocactus rinconensis*, ze severovýchodu pak *Thelocactus tulensis*, *Thelocactus conothelos* a jejich přechodové formy, což do určité míry dokumentuje také geografické rozšíření - vyskytuje se v San Luis Potosí, jihovýchodně od Huizache (cesta Huizache - Tula) - u Santo Domingo, La Hincada (typová lokalita), Pressa de Guadalupe, dále pak u Santa Rita, ale tyto populace jsou už více či méně odlišnější v rámci přirozené variability.

V práci „A phenetic analysis of the genus THELOCACTUS“ Mosco et Zanovello, která vyšla v rámci Bradleya 18/2000 a je nyní nejaktuálnější revizí rodu THELOCACTUS, je snížen z neplatně publikovaného druhového epitetu „flavus“ na poddruh *Thelocactus conothelos*.

Velmi zajímavá je také určitá taxonomická návaznost mezi *Thelocactus panarottoanus* a *Thelocactus conothelos* ssp. *garciae* (Glass et Mendoza) Mosco et Zanovello, které se od sebe pouze „vizuálně“ liší zejména u kulturních vzrostlých semenáčů - *Thelocactus conothelos* ssp. *garciae* větším počtem okrajových hnědo - bílých trnů a také barvou květů (*Thelocactus conothelos* ssp. *garciae* má o něco málo větší květ, žluto - růžově - červené barvy).

Similar to *T. rinconensis*, but with golden-yellow narrowly infundibuliform flowers; seeds similar to *T. conothelos*-ones; stem globose, up 150mm across, olive-green to purplish; long spines whitish, yellowish or blackish; flowers up 60mm across, bright dark golden yellow, with red median stripes. Known from H. Kuenzlers' collections (as „*T. tulensis* HK362, yellow-flowered form“). Named after Paolo Panarotto, the great plantsman.

***Thelocactus rinconensis* (Pos.) Br. et R. subsp. *icamolensis*
J. J. Halda et P. Kupčák in *Acta Musei Richnoviensis*
7(2):75(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. rinconensis, sed plantis minoribus, ad 200 mm latis et 60 mm latis, flores minoribus ad 30 mm longis, perianthii phylla obovata, atropurpurea.*

Similar to subsp. *rinconensis*, but with much smaller stem and flowers. Taproot thin, ca 100 mm long, stem single (up to 200 mm across and 60 mm tall), flowers small, up to 30 mm long, with dark purple obovate leaflets.

POPIS: Blízký subsp. *rinconensis*, ale s menším stonkem (do 200mm šířky a 60mm výšky); květy menší (do 30mm délky), okvětní lístky obvejčité, tmavěpurpurové.

Kulový kořen tenký, ca 100mm dlouhý; stonk jednotlivý, mnohem menší než u subsp. *rinconensis*; květy malé, do 30mm délky, s tmavopurpurovými obvejčitými lístky.

HOLOTYPUS: PR no. JJH8504545, leg. J. J. Halda 7.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: Nuevo Leon (in vicinitate pagi Icamole), in summo collis, solo calcareo ad 1600 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: Nuevo Leon (okolí vesnice Icamole), temena kopců na vápencích v nadmořské výšce ca 1600 m.

Tento taxon, jehož typová lokalita se nalézá SZ od Monterrey - v oblasti okolo vesnice Icamole, je od vývoje semenáčů zásadně prokazatelně nejbližší nominátnímu *T. rinconensis* ssp. *rinconensis* La Rinconada, NL; nově popisovaný taxon se liší v dospělosti menším stonkem, bradavka je v průřezu kulovitá, nahoře zúžená, ale bez spodního protažení, kratším otrněním černé až tmavohnědé barvy a zejména drobnějším fialovo - purpurovým květem, okvětní lístky jsou kratší, kompaktní a obvejčité, (květ *T. rinconensis* ssp. *rinconensis* je větší, světležluté barvy, okvětní lístky jsou protáhlejší). Semena subsp. *icamolensis* jsou tvarem blízká *T. rinconensis* subsp. *rinconensis*, ale poloviční velikosti.

Od *T. rinconensis* subsp. *freudenbergii*, Grutas de Garcia, NL se zásadně liší už od výsevu, ale i poté v dospělosti barvou a charakterem epidemis, která je u subsp. *freudenbergii* světle zelená, hladší, výrazné středové otrnění je červenohnědé barvy a stavba mamily nejdříve od spodu protáhlá, květy jsou větší a vyšší, růžovočervené barvy. U subsp. *icamolensis* je epidermis výrazněji masivní, stříbřitošedozelená, později až tmavě šedo zelená, mamily jsou kompaktní, bez spodního zúženého protáhnutí, stavbou a charakterem blíže taxonu *T. rinconensis* ssp. *rinconensis*. Semena *T. rinconensis* ssp. *freudenbergii* jsou větší, protáhlejší.

Vývoj všech výše zmíněných taxonů (zejména se zaměřením na stanovení vztahu *T. rinconensis* ssp. *icamolensis* a *T. rinconensis* ssp. *freudenbergii*) byl pozorován a porovnáván v kulturních podmínkách u potomstva dvou generací z různých nezávislých zdrojů a taktéž uvedená fakta byla potvrzena nejen pozorováním vývoje semenáčků roubovaných na *pereskopsis*, ale i v rámci kontrolních pravokořených výsevů.

This unusual taxon is common on hills around Icamole.

***Thelocactus santaclarensis* J. J. Halda, P. Kupčák et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):39(2000).**

DESCRIPTIO: *Planta inter T. bueckii, T. matudae et T. rinconensis proxima, sed semicylindracea, nidiformis, roseiflora.*

POPIS: Taxon stojící mezi *Th. bueckii*, *Th. matudae* a *Th. rinconensis*, avšak se stonkem poněkud cylindrickým, dlouhými trny hnízdovitými a s růžovým květem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504333, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 5.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Nuevo Leon: Galeana (in vicinitate pagi Santa Clara), in declivibus petrosis, solo calcareo ad 200 - 2100 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, Nuevo Leon: Galeana (okolí vesnice Santa Clara), skalnaté vápencové stráně v nadmořské výšce ca 2000 - 2100 m.

Tento taxon, jehož typová lokalita je jižně od Galeana - u Santa Clara, NL, ve výšce 2000 m - 2100 m, nese generativní znaky doposud diferencovaných komplexů *T. bueckii* - *T. matudae* - *T. rinconensis*; tyto znaky se u typové populace téměř konstantně projevují zejména při vývinu semenáčů několika generací v kulturních podmínkách a to ve všech jednotlivých vývojových stádiích až do dospelosti rostlin; v prvních dvou generacích nedochází zásadně k výraznějšímu, primárnímu samostatnému vývojovému posunu směrem k některému s uvedených taxonů a i z tohoto důvodu je klasifikován jako samostatný druh. Historický vývoj výše uvedených taxonů nelze jednoznačně stanovit.

Stonek je v juvenilním stádiu ploše kulovitý, mamily nejdříve nevýrazné, zaoblené, epidermis tmavě zelená až hnědočervená, vzhled charakteristický pro *T. bueckii* až *T. matudae*, později ve stáří 2 - 3 let od výsevu ale mamily výraznější, protáhlejší, vývojově blíží *T. bueckii* a *T. rinconensis*, otrnění hustší - žlutohnědé, zpočátku jemné až lámavé, později výraznější, pevnější středové trny, epidermis tmavě zelená až hnědá, květ robustní, vyšší, cukrově růžový až červený, charakteristický pro *T. bueckii* až *T. rinconensis*, semena blízké *T. bueckii* a *T. rinconensis*.

Další, už mírně odlišná populace v rámci variability taxonu *T. santaclarensis*, se vyskytuje západně od Galeana, u vesnice El Potosí, NL ve výšce 2200 m; počátkem juvenilního stádia je vývojově obdobný *T. rinconensis*, který vykazuje od počátku poměrně výraznější, zejména středové, hnědé až černé otrnění; epidermis je u *T. santaclarensis* šedozelená, mamily zaoblené až mírně vystouplé, blízké *T. rinconensis* až *T. bueckii*.

An intermediate taxon between *T. bueckii*, *T. matudae* and *T. rinconensis*, but the stem more or less cylindrical, spines long-needle-like and flowers pink. Limestones around Santa Clara.

***Thelocactus tulensis* Britton & Rose subsp. *huizachensis* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):39(2000).**

DESCRIPTIO: *Planta inter T. tulensis et T. bicolor proxima, sed flos roseo - albidus vel lacteus, spinae aciculares, ad 150 mm longae.*

POPIS: Rostlina stojící mezi *Th. tulensis* a *Th. bicolor*, avšak s dlouhými (ca 150mm) šídlovitými trny a narůžovělými nebo krémovými květy.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504275, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 27.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, San Luis Potosi (in vicinitate pagi Entronque Huizache), in prato sicco, solo calcareo, ad 1000 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, San Luis Potosí (okolí Entronque Huizache); křovinaté roviny na vápencích v nadmořské výšce ca 1000 m.

Tento taxon z typové lokality Entronque Huizache, SLP je charakteristický souborem znaků okruhů *T. bicolor* a *T. tulensis*. Tělo je nejdříve sloupkovité, připomínající *T. tulensis*, později i zploštělé, epidermis světle zelená až hnědá, otrnění výrazné, více připomínající *T. bicolor*, 1 - 3 středové trny v průřezu až ploché, hnědé až černé barvy dosahují až 15 cm délky, ve stáří bílé, odstávající směrem od stonku dolů. Stavba mamily podobná *T. tulensis*, ale zásadně po přechodu z juvenilního stádia protáhlá, dole zúžená, horní rozšířená část mamily podobná jako u *T. bicolor*. Vykvétá i ze starších areol - tedy i z boku jako u *T. bicolor* - *T. tulensis* vykvétá ze středu vegetačního vrcholu. Poupata výrazně zelenošedě - šupinatá, (připomínající *T. bicolor*), květy malé, připomínající *T. tulensis*, růžovo - kremově bílé, řidčeji mírně nahnědlé. Semena větší, masivní; černošedá

testa, tvaru spíše připomínajícího *T. bicolor*, pouze mírně protáhlá. Tento taxon zasahuje i do oblasti jihovýchodně od Huizache, do okolí La Morita, SLP.

Intermediate between *T. tulensis* and *T. bicolor*, with very long aciculate spines (up 150mm) and smaller pink or creamy flowers. Common on limestones around Entronque Huizache.

***Thelocactus tulensis* Britton & Rose subsp. *kupcakii* J. J. Halda et J. Sladkovský in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):40(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. tulensi, sed plantis minoribus, spinae nidulares, papyraceae, ad 250 mm longae.*

POPIS: Blízký subsp. *tulensis*, avšak s mnohem menším stonkem a s hnízdovitě uspořádanými papírovitými trny (až 250 mm dlouhými).

HOLOTYPUS: PR no. JJH&JS8504285, leg. J. J. Halda et J. Sladkovský 28.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosi (inter pagos Ciudad del Maiz et Las Tablas, in prato sicco, solo calcareo, ad 1200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní: San Luis Potosí (mezi obcemi Ciudad del Maiz a Las Tablas), na travnatých vápencových skalách v nadmořské výšce ca 1200 m.

Tento velice ozdobný taxon se zkrouceným papírovitým dlouhým otrněním, (dosahujícím až 25 cm délky) a světlorůžovými květy s delšími okvětními lístky, se

odlišuje od nominátního taxonu také menším stonkem a poněkud drobnějšími, protáhlými semeny s výrazným hilem. Květuschnosti v kulturních podmínkách dosahuje už při průměru 1,5 - 2 cm a semenáčky jsou už prvním rokem výrazně papírovitě otrněné. Je zajímavé, že optimální klíčivost se dostavuje až po jednom roce od sklizně - u *T. tulensis* subsp. *tulensis* semena klíčí nejlépe čerstvá.

Tento taxon nese jméno Petra Kupčáka z Palkovic.

Similar to subsp. *tulensis*, but with tiny stem and spines nidiform, papery, to 250mm long; narrow flowers pale rose; seeds smaller, elongated.

Named after Petr Kupčák.

***Thelocactus tulensis* Britton & Rose subsp. *vaskoanus* (J. J. Halda, L. Hovorka et V. Zatloukal) J. J. Halda, P. Kupčák et M. Malina stat. nov.**

[Basionym: *Th. vaskoanus* J. J. Halda, L. Hovorka et V. Zatloukal in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):75(2000).

DESCRIPTIO: a *T. tulensis* similis sed clavatus, aciculispinus, parvi - albiflorus, parviseminus.

Taproot large, napiform, up 150mm long, with thin „neck“. Stem cylindrical - clavate, up to 400 mm tall, spines thin, acicular, ca 10 mm long, flowers tiny (ca 20 mm long and 15 mm across), white with greenish stripes outside, seeds much smaller than those of *T. tulensis*.

POPIS: Blízky *Th. tulensis*, ale s kyjovitým stonkem, šídlovitými trny, drobnými bílými květy a drobnými semeny.

Stonek válcovitě-kyjovitý, do 400mm výšky a 40mm šířky; trny tenké, šídlovité, ca 10mm dlouhé; květy drobné (ca 20mm dlouhé, o průměru 15mm), bílé, vně se zelenými pruhy; semena mnohem menší než u *Th. tulensis*.

HOLOTYPUS: PR no. ZV10223, leg. Zdeněk Vaško 20.10.2000.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis: San Luis Potosí (in vicinitate pagi Rio Verde) in summo collis, solo calcareo ad 1200 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko střední: San Luis Potosí (poblíž obce Rio Verde), vrchol vápencového kopce v nadmořské výšce ca 1200 m.

Tento taxon nás ihned zaujal mohutným řepovitým kořenem, který je ca 150 mm dlouhý a stejně široký jako nadzemní část. Stonek je jakoby beztrnný, otrnění velmi krátké a řídké, semena jsou výrazně drobnější než u ostatních zástupců rodu *Thelocactus* a proto byl původně popsán jako druh.

Pojmenován po svém nálezci Zdeňkovi Vaško z Vinar u Přerova.

Very unusual taxon with large napiform taproot; stem with thin basal „neck“; tiny seeds are the smallest among other thelocacti. Named after the discoverer - Zdeněk Vaško.

***Turbinicarpus x kubesai* J. J. Halda et P. Kupčák in *Acta Musei Richnoviensis* 7(2):76(2000).**

(*T. schmiedickeanus* ssp. *pseudomacrochele* (Backeb.) F. Buxb. et Backeb. x *T. schmiedickeanus* ssp. *pseudomacrochele* v. *krainzianus* (Gerhart Frank) C.E. Glass).

DESCRIPTIO: *Planta inter parentes intermedia, habitu T. schm. ssp. pseudom. v. krainziani similis, sed floribus brunneo-lactei et spinis mollis longis differt.*

Taproot short, thick, stem shortly cylindric, up to 40 mm tall, spines soft, culred, up to 35 mm long, flowers brownish - creamy inside, outside with darker stripes, ca 20 mm across.

POPIS: Rostlina spojující znaky obou rodičů; stonek více připomíná *T. schmiedickianus* subsp. *pseudomacrochele* var. *krainzianus*, avšak s květy hnědobílými a s měkkými dlouhými trny. Kořen krátký, řepovitě ztlustlý; stonek krátce válcovitý, do 40 mm výšky; trny měkké, zvlněné, do 35 mm délky; květy hnědavě krémové uvnitř, tmavě pruhované vně, o průměru ca 20 mm.

HOLOTYPUS: PR no. PK980910; leg. P. Kupčák 10.9.1998.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Moravia septentrionalis, viculus Palkovice, Hortus Kupcakianus.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Moravia severní: Palkovice, Hortus Kupcakianus.

A garden hybrid, raised by P. Kupčák. Widely cultivated as *T. „sphacellatus“* (G. Koehres). Named after J. Kubeša.

Kulturní hybrid, vytvořený Petrem Kupčákem za účelem ověření příbuzenských vztahů v rámci komplexu *T. pseudomacrochele* ssp. *pseudomacrochele* a *T. pseudomacrochele* ssp. *krainzianus*. Výsledkem těchto ověřovacích pokusů je vznik taxonu, který je naprosto identický s obecně rozšiřovaným *T. „sphacellatus“* (G. Koehres) a také potvrzení teorie o možné existenci taxonu *T. pseudomacrochele* subsp. *krainzianus* var. *sphacellatus* (dnes už je známý díky znovunalezení u Mesa de Leon, Queretaro - je možné ho přirovnat k *T. lauserii*, od něhož se ale liší typem a barvou květu a v přírodě znovunalezený *T. pseudomacrochele* subsp. *krainzianus* var. *sphacellatus* je rozhodně odlišný od našeho kulturního hybrida).

Tento taxon je věnován příteli Jaroslavu Kubešovi z Valašského Meziříčí.

***Turbinicarpus pailanus* J. J. Halda et P. Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis* 5(4):162(1998).**

DESCRIPTIO: *Corpus simplex, sub-globosum, basi napiforme, pars eius ca 60 mm lata et 50 mm longa, olivaceo-viridis postem brunescens, tubercula irregulatier pyramidalis, quadrangularis, basi rhomboidea, usque ca 5 mm longa et 4 mm lata, spinae centrales usque 2, ca 25 mm longae, una erecta et secunda horizontalis,*

spinae radiales 11 - 16, albae, rigidae, ca 10 mm longae, flores infundibuliformes, autem latiores ad 24 mm diametens ostendit, perianthii phylla lanceolata, integerrima, acuta, atro - armeniaceo - lutea, stria media purpurea ornata, marginibus dilutis, fructus urniformis, ca 12 mm longus, semen nigrum, testa granulata, hilum ovato - discoideum, dilutum.

POPIS: Stonek jednoduchý, polokulovitý, naspodu řepovitý; vrchní část ca 60 mm široká a 50 mm dlouhá, olivově zelená později hnědavá; bradavka nepravidelně pyramidální, čtyřhranná, na bázi rhombická, obvykle ca 5 mm dlouhá a 4 mm široká; středové trny obvykle 2, ca 25 mm dlouhé, jedna z nich vzpřímená, druhá téměř vodorovná; okrajové trny v počtu 11 - 16 bílé, tuhé, ca 10 mm dlouhé; květy nálevkovité, o průměru ca 24 mm; okvětní lístky kopinaté, celistvé, špičaté, tmavě oranžově žluté se středním purpurovým pruhem a průsvitným okrajem; plod soudkovitý, ca 12 mm dlouhý; semeno černé, testa zrnitá, hilum vejčito - diskovité, průsvitné.

HOLOTYPUS: PR no. PP850477, leg. Paolo Panarotto 7.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Coahuila (Sierra de la Paila), in declivibus petrosis, solo calcareo ad 2200 - 2300 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, Coahuila (Sierra de la Paila), ve štěrbinách vápenců v nadmořské výšce 2200 - 2300 m.

Tento taxon je znám v kultuře z několika sběrů jako „žlutokvětý *T. beguinii*“, ač se značně liší od „*beguinii*-komplexu“. U nás jsou pěstovány rostliny většinou z Lauových sběrů.

This taxon, known as „yellow-blooming *T. beguinii*“ from Sierra de la Paila, differs in having small semiglobose stem with short whitish spines and smaller dark apricot-yellow flowers with purplish median stripes. Limestone crevices, rocky slopes.

***Turbinicarpus pseudopectinatus* (Backeb.) Glass et Foster
subsp. *jarmilae* J. J. Halda et J. Chvastek in *Acta Musei
Richnoviensis* 7(1):39(2000).**

DESCRIPTIO: *affinis subsp. pseudopectinati, sed plantis minoribus, flores purpureo - roseis, grandis.*

POPIS: blízký subsp. *pseudopectinatus*, avšak s menším stonkem a velikým purpurovým květem.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&CH850423, leg. J. J. Halda et J. Chvastek 2.4.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Nuevo Leon: Doctor Arroyo (in vicinitate pagi La Soledad), in declivibus petrosis, solo calcareo ad 1500 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, Nuevo Leon: Doctor Arroyo (okolí vesnice La Soledad), na vápencových hlinitokamenitých terasách v nadmořské výšce ca 1500 m.

Stonek jednoduchý, zprvu zploštěle kulovitý, v dospělosti poněkud vyčnívající ze země. Hranaté bradavky v pravidelných spirálovitých řadách jsou směrem k vrcholu poněkud sešikmené. Areoly protáhle hřebenité, mladé areoly na temeni jsou krátce vlnitě chlupaté. Květy vyrůstají z nejmladších areol a včetně trubky jsou 2 - 3 cm dlouhé, zvenčí zelenavé, uvnitř purpurově růžové s víceméně zřetelným středovým pruhem.

Dlouhou dobu pěstován ve sbírkách pod neplatným jménem *T. pseudopectinatus* var. *rubriflorus*. Tento taxon je celkem hojný v okolí Doctor Arroyo, NL, nejhojnější populaci jsou pravděpodobně mírně svažité terasy naproti rozjezdové dráze malého letiště, kde roste společně s *Gymnocactus subterraneus* subsp. *subterraneus*, *Ferocactus stainesii*, *Echinocactus grandis*, řadou druhů agáví a mnoha dalšími druhy. Tento turbinikarpus patří mezi drobné druhy a pravokořenné rostliny stěží překročí průměr 4 cm. Pěstiteli bývá nejčastěji roubován, což není nutné, avšak dostatečně velké odnože je snadné zakořenit.

Similar to subsp. *pseudopectinatus*, but with much smaller stem and large purple-rose flowers. Known and cultivated as *T. pseudopectinatus* var. *rubriflorus* (this name is invalid). Low gravelly hills near La Soledad.

Turbinicarpus saueri* (Bod.) John & Říha subspecies *nelissae
J. J. Halda et P. Panarotto in *Acta Musei Richnoviensis*
5(4):161(1998).

DESCRIPTIO: *Corpus simplex, globosum, basi napiforme, ca 60 - 70 mm latum et 70 - 80 mm longum, pars eius atroviridis, postem brunneo - violacea, tubercula semi - ovalis, quadricostata, usque 3 - 5 mm longa, spinae radiales 8 - 14, albae, 0,5 - 10 mm longae, spina centralis 1, curvata, nigra, 10 - 35 mm longa, flores infundibuliformis ca 20 mm longus, perianthii phylla lanceolata, 10 - 18 mm longa, alba vel lactea, stria media rosea ornata, fructus urniformis ca 6 mm longus, semen obovoideum, ca 1 mm longum, testa nigra, tuberculata, hilum albicans, ca 0,3 mm longum.*

POPIS: Stonek jednoduchý, kulovitý, naspodu řepovitý, ca 60 - 70 mm široký, 70 - 80 mm dlouhý, nadzemní část tmavozelená, později hnědofialová; bradavka téměř oválná, čtyřžebřá, ca 3 - 5 mm dlouhá; okrajové ostny v počtu 8 - 14, bělavé, 0,5 - 10 mm dlouhé; středový jediný, zakřivený, víceméně černý, 10 - 35 mm dlouhý; květ nálevkovitý, ca 20 mm dlouhý; okvětní lístky kopinaté, 10 - 18 mm dlouhé, bílé či krémové se středovým růžovým pruhem; plod soudkovitý ca 6 mm dlouhý;

semeno obvejčité ca 1 mm dlouhé; testa černá, bradavičnatá; hilum bělavé, ca 0.3 mm dlouhé.

HOLOTYPUS: PR no. PP8502144, leg. Paolo Panarotto 9.2.1985.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Mexico septentrionalis, Tamaulipas (in vicinitate pagi Bustamante), in declivibus petrosis, solo calcareo.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: Mexiko severní, Tamaulipas (okolí vesnice Bustamante), vápencové kamenité stráně.

Tento taxon je v současné době v kultuře vzácný a je známý pod označením „*T. saueri* růžový květ“. Nachází se u Bustamante (populace bíle kvetoucí nominální subspecie jsou u Las Antonias, Tamaulipas), Tamaulipas, poměrně blízko lokality zajímavého červeněkvetoucího zástupce komplexu *T. conothelos* a neobvyklé formy komplexu *A. retusus*. Tento taxon je věnován manželce Paola Panarotta, paní Nelisse.

This unusual taxon, which is known as „*T. saueri* pink-flowering form“ or *T. saueri* „Bustamante Form“ differs from subsp. *saueri* in having smaller, white-spined stem, smaller pink, red-striped flowers and smaller black seeds. Named after Paolo Panarotto's wife Nelissa.

***Tylecodon jarmilae* J. J. Halda in *Acta Musei Richnoviensis* 5(1):41(1998).**

Tento taxon byl podrobně popsán v *Cactaceae etc.*

Discussed in *Cactaceae etc.*

***Weingartia jarmilae* J. J. Halda et L. Horáček in *Acta Musei Richnoviensis* 7(1):40(2000).**

DESCRIPTIO: *Solitaria*, 100 - 200 mm diam., radice non rapacea, costea ca 15, dissolutae tuberculis 5-7 mm longis, 5-7 mm latis, 3-5 mm altis, cum sulco, areolae in culminibus positae, 2-3 mm longae, 1-2 mm latae, 6-10 mm inter se remotae, lana alba abundante instructae, spinae aciculares, marginales 12-18, 6-10 mm longae, albae, flores 20-30 mm longi, terminales, ovarium glabrum, squamis angustis, mucronatis instructum, tubus floralis ca 20 mm longus, infundibuliformis, interne sanguineus, filamenta flava, stylus albidus, stigmata viridescencia, valde patentia, petala interioria ca 15 mm longa, 4-6 mm lata, obovata, sanguinea.

POPIS: Stonek jednoduchý, o průměru 100-200 mm, s drátovitým (nikoli řepovitým) kořenem; žeber zhruba 15, s bradavkami 5-7 mm dlouhými a stejně širokými, vysokými 3-5 mm, zakončenými areolou 2-3 mm dlouhou a 1-2 mm širokou, hustě oděnou krátkými bělavými vlnitými chlupy; ostny šídlovité, okrajových 12-18, bělavých, dlouhých 6-10 mm; tmavších až černých středových

ostnů je 4-6, o délce 10-25 mm. Květy 20-30 mm dlouhé, vyrůstající poblíž středu z mladých areol; semeník lysý, s úzkými šupinami zakončenými mukronátní špičkou; trubka květu ca 20 mm dlouhá, nálevkovitá; široce rozevřené aktinomorfní květy jsou uvnitř krvavě červené; vnitřní okvětní lístky ca 15 mm dlouhé a 4-6 mm široké, obvejčité; nitky tyčinek žlutavé; čnělka bělavá, blizna laločnatá, zelenavá. Plod vejčitý, lysý, ca 10 mm dlouhý; semena hnedočerná, vejčitá, ca 0.8 mm dlouhá.

HOLOTYPUS: PR no. JJH&LH9811225, leg. J. J. Halda et L. Horáček 22.11.1998.

PATRIA ET DISTRIBUTIO: Bolivia australis: in vicinitate pagi Arani in summo collis, solo calcareo ad 2700 m supra mare.

VÝSKYT A ROZŠÍŘENÍ: jižní Bolívie: okolí městečka Arani na vrcholech kopců na vápencích v nadmořské výšce 2700 m.

Tento neuvěřitelně ozdobný taxon donedávna ucházel pozornosti sběratelů, pravděpodobně proto, že na některých lokalitách roste společně s *Lobivia acanthophlegma*, která však jako typická echinopsis kvete zespodu velkými chlupatými květy podobně krvavě červené barvy. Objevil ji Ladislav Horáček na plochem temeni kopce nad Arani, na břidlici. **Nový taxon je klasickou Weingartií** s květy v kruhu poblíž středu temene. Šupiny vně trubky jsou drobné a lysé, tak jak je známe u ostatních weingartií. Pozoruhodnou vlastností této weingartie (a nejenom této) je poměrně častá kleistogamie, takže často nacházíme v nevyvinutých poupatech zralá černá semena. Tento jev, tak častý u rodu *Frailea*, nebyl doposud u weingartií zaznamenán.

Objevíli jsme jej s Láďou nezávisle na sobě a následná diskuse vypadala asi takhle: „Víš, že jsou tady kleistogamní plody? ... Jo, zrovna jsem ti to chtěl říct...“ Semenáče, které L. Horáček pěstuje už 3 roky rostou bez potíží a jsou krásně šedavě otrněné, takže lze předpokládat, že prozatím **jediná skutečně červeně kvetoucí weingartie** bude vítaným obohacením našich sbírek.

Stem single, up 200mm across and 250mm tall, dark green or glaucous-green, more or less suffused purple; ribs ca 15, tubercles ca 5-7 x 5-7mm, with short-lanate areole; radial spines 12-18, whitish, 6-10mm long; central spines 4-6, ca 10-25mm long, greyish to blackish; flowers around the top 20-30mm long, funnel-shaped, widely opened, actinomorphic, bright blood-red; perianth-lobes obovate; filaments yellowish, anthers yellow, style whitish, stigma greenish; fruit ovate, glabrous, ca 10mm long; seeds blackish-brown, ovate, ca 0.8mm long.

A typical weingartia with many flower-buds cleistogamous. Limestone hills around Arani. One of the most ornamental weingartias.

SEZNAM FOTOGRAFIÍ V AMR 2002 A JEJICH LATINSKÉ EPITETONY

1. *Astrophytum mirum*
2. *Agave victoriae - reginae* ssp. *swobodae*
3. *Ariocarpus fissuratus* ssp. *pailanus*
4. *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *skarupkeanus*
5. *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *macdowellii*
6. *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *sladkovskyi*
7. *Ariocarpus retusus* ssp. *horacekii*
8. *Ariocarpus retusus* ssp. *jarmilae*
9. *Ariocarpus retusus* ssp. *panarottoi*
10. *Ariocarpus retusus* ssp. *sladkovskyi*
11. *Ariocarpus scapharostrus* ssp. *scapharostrus* v. *swobodae*
12. *Ariocarpus* x *drabii*
13. *Begonia jarmilae*
14. *Conophytum jarmilae*
15. *Conophytum tomasii*
16. *Coryphantha panarottoi*
17. *Coryphantha werdermannii* ssp. *unguispina*
18. *Echinocactus horizonthalonius* ssp. *jarmilae*
19. *Echinocactus mexicanus*
20. *Echinocereus knippelianus* ssp. *kaplanii*
21. *Echinocereus pulchellus* ssp. *sladkovskyi*
22. *Echinomastus mariposensis* ssp. *fischeri*
23. *Epithelantha petrii*
24. *Escobaria strobiliformis* ssp. *sisperai*
25. *Escobaria zilziana* ssp. *fricii*
26. *Gymnocalycium lukasikii*
27. *Gymnocalycium* x *pazoutianum*
28. *Lophophora viridescens*
29. *Lophophora williamsii* ssp. *grymii*
30. *Mamillaria kupcakii*
31. *Mamillaria odehnalii*
32. *Mamillaria* x *gajii*
33. *Parodia ladae*
34. *Pelargonium jarmilae*
35. *Stenocactus jarmilae*
36. *Stenocactus kaplanii*
37. *Stenocactus magnificus*
38. *Stenocactus pentacanthus* ssp. *tulensis*
39. *Strombocactus disciformis* ssp. *jarmilae*
40. *Sulcorebutia hertusii* ssp. *hertusii*
41. *Sulcorebutia hertusii* ssp. *aureicapillata*
42. *Sulcorebutia veronikae*
43. *Tephrocactus pulcherrimus*
44. *Thelocactus bicolor* ssp. *zwakii*
45. *Thelocactus bueckii* ssp. *jarmilae*
46. *Thelocactus conothelos* ssp. *macdowellii* v. *sniceri*
47. *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *francii*
48. *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *jarmilae*
49. *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *kvetae*
50. *Thelocactus multicephalus*

51. *Thelocactus panarottoanus*
52. *Thelocactus rinconensis* ssp. *icamolensis*
53. *Thelocactus santaclarensis*
54. *Thelocactus tulensis* ssp. *huizachensis*
55. *Thelocactus tulensis* ssp. *kupcakii*
56. *Thelocactus tulensis* ssp. *vaskoanus*
57. *Turbinicarpus* x *kubesai*
58. *Turbinicarpus pailanus*
59. *Turbinicarpus pseudopectinatus* ssp. *jarmilae*
60. *Turbinicarpus saueri* ssp. *nelissae*
61. *Weingartia jarmilae*
- 61a *Lobivia acanthoplegma* v. *oligotricha*

NOVÉ POPISY A KOMBINACE AMR 2002

62. *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *neotulensis*
63. *Ariocarpus* x *dubniorum*
64. *Coryphantha kracikii*
65. *Coryphantha pycnantha* ssp. *sniceri*
66. *Echinocereus pulchellus* ssp. *weinbergii* v. *costatus*
67. *Echinopsis bonnieae*
68. *Eriocyce straussiana* ssp. *bisii*
69. *Gymnocalycium damsii* ssp. *evae*
70. *Gymnocalycium fischeri*
71. *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *ferdinandii*
72. *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *gastonii*
73. *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *radekii*
74. *Gymnocalycium spegazzinii* ssp. *armatum*
75. *Gymnocalycium ragonessii* cv. 'Miroslav Zubr
76. *Gymnocalycium miltii*
77. *Lophophora diffusa* ssp. *kubesai*
78. *Lophophora diffusa* ssp. *diffusa* v. *swobodaiana*
79. *Moraea jarmilae*
80. *Othonna euphorbioides* ssp. *jarmilae*
81. *Phyllodoleuria kamtschadalorum*
82. *Rebutia marieae*
83. *Rebutia odehnalii*
84. *Thelocactus bicolor* ssp. *swobodai*
85. *Thelocactus rinconensis* cv. 'Jaroslav Žwak
86. *Turbinicarpus* x *dubniorum*
87. *Turbinicarpus horripilus* ssp. *kvetae*
88. *Turbinicarpus ellisae*
89. *Turbinicarpus rioverdensis* ssp. *paoli*
90. *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. *macrochele* v. *kupcakii*
91. *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. *pseudomacrochele* v. *alena*

1 *Astrophytum mirum*

2 *Agave victoriae - reginae* ssp. *swobodae*

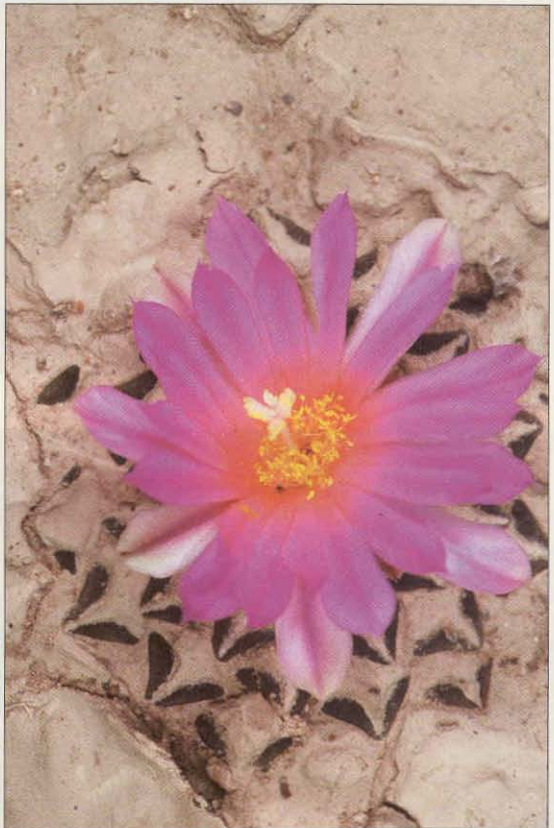
3 *Ariocarpus fissuratus* ssp. *pailanus*

4 *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *skarupkeanus*

6 *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *sladkovskyi*

5 *Ariocarpus kotschoubeyanus* ssp. *macdowellii*

7 *Ariocarpus retusus* ssp. *horacekii*

7 *Ariocarpus retusus* ssp. *horacekii*

8 *Ariocarpus retusus* ssp. *jarmilae*

9 *Ariocarpus retusus* ssp. *panarottoi*

10 *Ariocarpus retusus* ssp. *sladkovskyi*

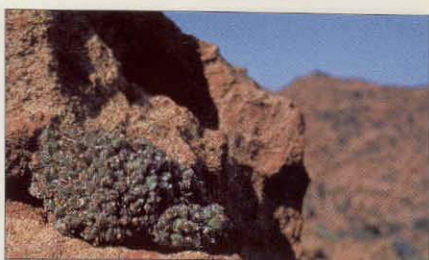
11 *Ariocarpus scapharostrus* ssp. *scapharostrus* v. *swoboda*

12 *Ariocarpus*
x drabii

13 *Begonia jarmilae*

14 *Conophytum jarmilae*

16 *Coryphantha panarottii*

15 *Conophytum tomasii*

17 *Coryphantha werdermannii*
ssp. unguispina

18 *Echinocactus*
horizontalionius ssp. jarmilae

18 *Echinocactus horizontalionius ssp. jarmilae*

19 *Echinocactus mexicanus*

20 *Echinocereus knippelianus*
ssp. *kaplanii*

21 *Echinocereus pulchellus* ssp. *sladkovskyi*

22 *Echinomastus mariposensis*
ssp. *fischeri*

23 *Epithelantha petrii*

24 *Escobaria strobiliformis* ssp. *sisperai*

25 *Escobaria zilziana*
ssp. *fricii*

26 *Gymnocalycium*
lukasikii

26 *Gymnocalycium lukasikii*

27 *Gymnocalycium*
x *pazoutianum*

28 *Lophophora*
viridescens

29 *Lophophora williamsii*
ssp. *grymii*

30 *Mamillaria kupcakii*

31 *Mamillaria*
odehnalii

32 *Mamillaria* x *gajii*

33 *Parodia ladae*

35 *Stenocactus jarmilae*

36 *Stenocactus kaplanii*

37 *Stenocactus magnificus*

34 *Pelargonium jarmilae*

38 *Stenocactus pentacanthus*
ssp. *tulensis*

38 *Stenocactus pentacanthus* ssp. *tulensis*

39 *Strombocactus disciformis*
ssp. *jarmilae*

40 *Sulcorebutia hertusii* ssp. *hertusii*

40 *Sulcorebutia hertusii* ssp. *hertusii*

42 *Sulcorebutia veronikae*

41 *Sulcorebutia hertusii* ssp. *aureicapillata*

44 *Thelocactus bicolor* ssp. *zwakii*

43 *Tephrocactus pulcherrimus*

43 *Tephrocactus pulcherrimus*

45 *Thelocactus bueckii* ssp. *jarmilae*

45 *Thelocactus bueckii* ssp. *jarmilae*

46 *Thelocactus conothelos* ssp. *macdowellii* v. *sniceri*

47 *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *francii*

48 *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *jarmilae*

48 *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *jarmilae*

49 *Thelocactus hexaedrophorus* ssp. *kvetae*

50 *Thelocactus multicephalus*

51 *Thelocactus panarottoanus*

51 *Thelocactus panarottoanus*

52 *Thelocactus rinconensis* ssp. *icamolensis*

52 *Thelocactus rinconensis* ssp. *icamolensis*

53 *Thelocactus santaclarensis*

54 *Thelocactus tulensis* ssp. *huizachensis*

55 *Thelocactus tulensis* ssp. *kupcakii*

54 *Thelocactus tulensis* ssp. *huizachensis*

55 *Thelocactus tulensis* ssp. *kupcakii*

56 *Thelocactus tulensis* ssp. *vaskoanus*

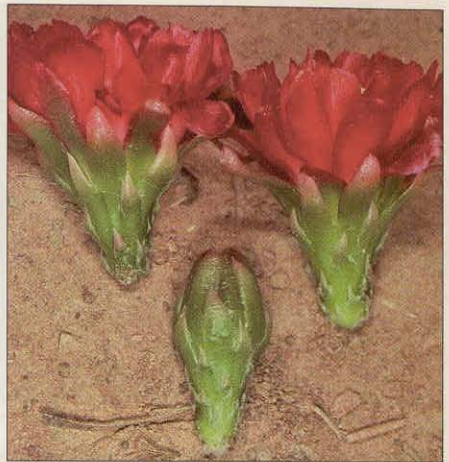
57 *Turbinacarpus* x *kubesai*

58 *Turbinicarpus pailanus*

59 *Turbinicarpus pseudopectinatus ssp. jarmilae*

61 *Weingartia jarmilae*

60 *Turbinicarpus saueri ssp. nelissae*

61 *Weingartia jarmilae*

61A *Lobivia acanthoplegma v. oligotricha*

62 *Ariocarpus kotschoubeyanus ssp. neotulensis*

62 *Ariocarpus kotschoubeyanus ssp. neotulensis*

63 *Ariocarpus x dubniorum*

64 *Coryphantha kracikii*

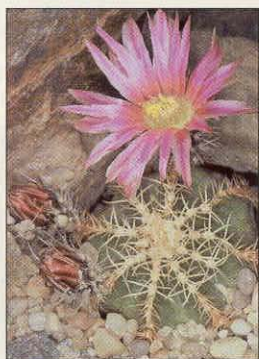
64 *Coryphantha kracikii*

64 *Coryphantha kracikii*

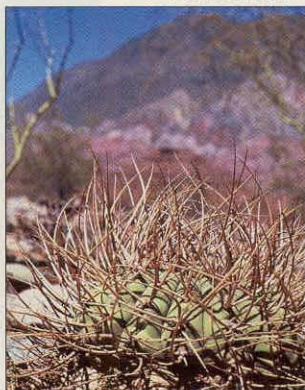
65 *Coryphantha pycnacantha* ssp. *sniceri*

66 *Echinocereus pulchellus* ssp. *weinbergii* v. *costatus*

66 *Echinocereus pulchellus* subsp. *weinbergii* var. *costatus*

67 *Echinopsis bonnieae*68 *Eriosyce straussiana* ssp. *bisii*69 *Gymnocalycium damsii* ssp. *evae*70 *Gymnocalycium fischeri*71 *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *ferdinandii*72 *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *gastonii*73 *Gymnocalycium gibbosum* ssp. *radekii*74 *Gymnocalycium spegazzinii* ssp. *armatum*75 *Gymnocalycium ragoznesii* cv. 'Miroslav Zubr'

76 *Gymnocalycium miltii*

77 *Lophophora diffusa ssp. kubesai*

77 *Lophophora diffusa ssp. kubesai*

77 *Lophophora diffusa ssp. kubesai*

78 *Lophophora diffusa ssp. diffusa v. swobodaiana*

78 *Lophophora diffusa ssp. diffusa v. swobodaiana*

78 *Lophophora diffusa ssp. diffusa v. swobodaiana*

79 *Moraea jarmilae*

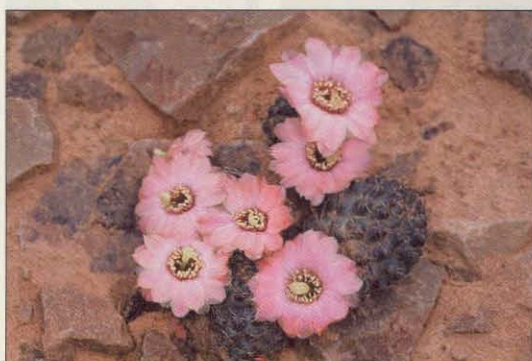
80 *Othonna euphorbioides* ssp. *jarmilae*

81 *Phyllodoleuria kamschadalarum*

82 *Rebutia marieae*

83 *Rebutia odehnalii*

84 *Thelocactus bicolor* ssp. *swobodai*

85 *Thelocactus rinconensis* cv. 'Jaroslav Žwak'

86 *Turbinicarpus x dubniorum*

87 *Turbinicarpus horripilus* ssp. kvetae

88 *Turbinicarpus ellisae*

88 *Turbinicarpus ellisae*

89 *Turbinicarpus rioverdensis* ssp. paoli

90 *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. macrochele v. kupcakii

90 *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. macrochele v. kupcakii

91 *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. pseudomacrochele v. alenae

91 *Turbinicarpus schmiedeckianus* ssp. pseudomacrochele v. alenae